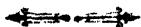

नाचार्य-श्रीमद् भानुचंद्र सूरेश्वर-ग्रंथमाला नं. ९.

पोसह विधि ।

(क्रियासां आवर्ता क्रमसर दरेक सूत्र विधि खहित.)

परमपूज्य प्रातःस्मरणीय मुनिराज
श्रीमान् पूनमचंद्रजी महाराज साहेबना
सदुपदेशवढे बीकानेर निवासी गृहस्थोनी
आर्थिक सहायथी पोसह करवाना
अभिलाषीओने भेट ।

लेखक-

मुनिश्री खेमकुंजरजी (बालचंद्रजी) ।

प्रथमावृत्ति-प्रत ५००.

प्रकाशक-

केशवलाल छानलाल शाह.

शामळानी पोळी, अमदाबाद.

श्रीवीर सं. २४४७.] अमूल्य, [विक्रम सं. १९७७.

७५२७

शुद्धिपत्र.

अशुद्ध.	शुद्ध.	पानुं.
करवो	करवो	१०
विगेरे करे	विगेरे क्रिया करे	१०
पडिलेहाणा	पडिलेहणा	२०
स्थापनार्यनो	स्थापनाचार्यनो	२१
वा देवसिआए	देवसिआए	२३
जंकिचि	जंकिचि	२५
वट्टइ	वट्टइ	२७
दुर	दूर	२९
मपुरणा	मपुण	३०
चक्कवदिं	चक्कवट्टिं	३३
तिअलाए	तिअलोए	३९
चंद्र	चंद्रे	४४
नवका	नवकार	४६
वदमि	वंदामि	४७
पासदशाळाए	पोषधशाळाए	४९
लोगुत्तमो	लोगुत्तमा	६५
गाज	गाजे	७२
छहरी	छ री	७२
विनेरे	विगेरे	७३
हवयी	हृदयी	७७

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૪૬૨ વર્ગિક
પુસ્તકનું નામ પોશર વિદિ
વિષય ૫૩૪: ૪૪૪૪

जैनाचार्य-श्रीमद् आनन्दचन्द्र सूरिश्चर-ग्रन्थमाला नं. ९.

पोसह विधि ।

(क्रियामां आवती क्रमसर दरेक सूत्र विधि खहित.)

परमपूज्य प्रातःस्मरणीय मुनिराज
१ श्रीमान् पूनमचंद्रजी महाराज साहेबना
सदुपदेशवडे बीकानेर निवासी गृहस्थोनी
आर्थिक सहायथी पोसह करवाना
अभिलाषीओने भेट ।

लेखक-

मुनिश्री खेमकंजरजी (बालचंद्रजी) ।

प्रथमावृत्ति-प्रत ५००.

प्रकाशक

केशवलाल छगनलाल शाह.

शामळानी पोळ-अमदावाद.

श्रीवीर सं. २४४७.] अमूल्य. [विक्रम सं. १९७७.

हेतु ।

पूज्यपाद प्रातःस्मरणीय जगत्प्रसिद्ध जैनाचार्य श्रीमद्
भ्रातृचंद्रसूरीश्वरजीना शिष्यरत्न बालब्रह्मचारी शांतदा-
तादि मुनिगुण गणालंकृत गुरुवर्य श्रीमत्पूनमचंद्रजी म-
हाराज साहेब तथा विद्वान् मुनिमहाराज श्रीसागरचंद्रजी
विगेरे सं. १९७६ नी सालमां चातुर्मास वीकानेर हता ।

त्यारे त्यां सुश्रावक श्रीमद् देवगुरु भक्तिकारक जैन-
शासनदीपक पुण्यप्रभावक श्रीमान् बाबू उदयचंद्रजी रा-
मपुरीया आंबेलनी ओळीमां नवे दिवस पोसह कर्ता हता
ते काळे तेमना निमित्तथी आ पोसहविधि लखेल छे ।

ते एवी रीते के-मात्र (नवकारनो भणेल होय ते
पण) वांचतां आवडतुं होय तेवो पण बीजानी सहाय
बिना पौषध सुखेथी करी शकशे ।

कारण के तेमां क्रियामां आवतां क्रमसर दरेक सूत्र,
चैत्यवंदन, स्तुति तथा स्तवनं विगेरेनो समावेश करेल छे
अने तमाम विधिओ जुदी पाडेल छे ।

ए पोसहविधि छपाववामां आवे तो आधुनिक स-
मयमां ते दरेक धर्मानुरागी जीवोने पोसह करवामां बहु
शुभ थई पडे एम विचारीने आ पुस्तक छपाव्युं छे ।

आ पुस्तक ए परमपूज्य गुरुश्रीना सदुपदेशवडे बी-
कानेर निवासी शेठ चतुरभुजजी सुगनचंदजी, जीतम-
लजी, रावतमलजी, बींदराजजी, बाघमलजी विगेरे सद्-
गृहस्थो तरफथी बहार पाडवामा आवेल छे ।

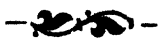
आशा छे के आ पुस्तकने पोसह करवाना अधि-
लाषी जनो विनयथी साचवी तेनो अवश्य लाभ लेशे ।

आ छपाववामां के मतिमांघ्यादि दोषथी कांइ भूल-
चूक थइ होय तो तेने माटे भिध्यादुष्कृत आपी तेने
सुधारवानी याचना करी ।

आ बूकथी अनेक भव्यजीवो पोषध आदि क्रियाओ
करी. बोधि-(समकित) बीजनी प्राप्ति-(शुद्धि) करी
यावत् मुक्तिपद प्राप्त करे. एज आक.क्षा ।

छे०

सं. १९८७ कार्तिक	}	परमपूज्य प्रातःस्मरणीय
शुक्ल पूर्णिमा गुरुवार		श्रीमान् पुनमचंद्रजी
बीकानेर (राजपूताना)		महाराजनो लघुशिष्य मुनि खेम.

શ્રીકીર્તિરાગાય નમઃ ।

જૈનાગમામ્નોનિધિ-શ્રીમત્પાર્શ્વચન્દ્રસૂરીશ્વર

પાદપદ્મેભ્યો નમઃ ।

જૈનાચાર્ય શ્રીમદ્ વ્રાત્તચન્દ્રસૂરીશ્વર સદ્ગુરુભ્યો નમઃ ।

(પ્રથમ આ જરૂર વાંચો)

પોસદ કરનારને જાણવા લાયક અગત્યની

સૂચનાઓ ।

પોસદ એટલે શું ?-ધર્મની વૃદ્ધિને જે ધારણ કરે તે
(અર્થાત્ ધર્મની વૃદ્ધિ કરનાર) પૌષ્ઠ શ્રાવકના ચાર
વ્રતો પૈકીનું આ અગીયારમું વ્રત છે. અષ્ટમી ચતુર્દશી વિ-
ગેરે પર્વ તિથિને દિવસે ચાર પહોરનો અથવા આઠ પહો-
રનો કરવામાં આવે છે ।

તે પૌષધના મુખ્ય ભેદ આ ચાર છે:-

૧ આહાર પોસહ-एटले-उपवास, आंबील विगेरे तप करवो (आहार त्यागरूप) ते ।

૨ શરીર-सत्कार पोंसह-स्नान, विलेपन विगेरेथी शरीरनी विभूषा (शोभा) सत्कार न करवो (अर्थात् शरीर संबंधी दरेक शोभानो त्याग करवो) ते ।

૩ ब्रह्मचर्य पोंसह-शियळ पालवું (સ્ત્રી સંગ ત્યાગ) તે ।

૪ अव्यापार पोंसह-सावध (पापरूप) व्यापार (क्रिया) नो त्याग करवो ते ।

આ ચાર ભેદમાંથી હાલ (પૂર્વાચાર્યોની પરંપરાથી) દેશથી ને સર્વથી એમ બે રીતે ફક્ત આહાર પોસહ કરાય છે, एटले તિવિહાર ઉપવાસ, આંબીલ, નીલી કે એકાસણું કરીને પોસહ કરવો તે દેશથી આહાર પોસહ અને ચો-વીહાર ઉપવાસ કરીને પોસહ કરવો તે સર્વથી આહાર પોસહ ।

આ પોસહ ચાર મહરનો તથા આઠ મહરનો એમ બે રીતે કરાય છે ।

जेने माघ रात्रिना चार प्रहरनो पोसह करवो होय तेने पण उपवास, आंबील, नीवी के छेवट एकासणा सुधीनो कांड पण तप करेल होवो जोइए ।

पोसह करवानी इच्छावालाए सवारे प्रतिक्रमण अवश्य करवुं जोइए ।

मुख्य वृत्तिए पोसह करवानी इच्छावालाए प्रभा-
तमां प्रतिक्रमण करी सामायिक पार्या विनाज पोसह
उच्चरवो ।

अथवा हाल सवारमां प्रतिक्रमण करीने पछी-जि-
नपूजा करीने पछी पण पोसह छेवानी प्रवृत्ति छे ।

उपर जणाव्या प्रमाणे कदाच सवारनुं प्रतिक्रमण
कर्युं न होय, समय थइ गयो होय ने पोसह करवानो
छे, तो ते प्रथम पोसह लइ, राइ पडिक्रमणुं करे ते पछी
पडिलेहण विगेरे क्रिया करे ।

करेमि भंतेमां ज्यां ' जाव नियमं पञ्जुवासामि '
पाठ आवे छे त्यां ' जाव पोसहं पञ्जुवासामि ' कहे ।

पोसहमां जोइतां उपगरणो (चीजो)

दिवसना पोसहवाळा नीचे मुजब ले:-

१ मुहपत्ति, २ चरवळो, ३ कटासणुं, ४ घोतीयुं, ५ सूत्रनो कंदोरो, ६ उत्तरासण, ७ कामळी, ८ खेळीयुं- (नाकनो के मुखथी नीकळतो मळ काढवा सारुं), ९ कुंडी (मात्रुं करवा माटे), १० पुंजणी (कुंडी पडिले-हवा सारुं) ।

रात्रि पोसहवाळा नीचे मुजब वधारे ले:-

१ संधारीयुं, २ उत्तरपट्टो (एक पडो ओछाड), ३ कुंडळ (रुनां पुंभडां), ४ चुनो नाखेल पाणी, ५ लोटो ।
एथी वधारे लेवा जरूर जणाय तो जाची ले ।

केटलीएक समजुती ।

१ पोसहमां आभूषण (दागीना) पहेरवा जोइए नहीं. कंदोरो पण सूत्रनो जोइए ।

२ मुहपत्तिना पचास बोल पोसह लेवा-विधिमां लख्या छे ते प्रमाणे मुहपत्तिनुं पडिलेहण करतां बोलवा

પણ સ્ત્રીઓએ કપાઢના, હૃદયના અને બે ધુજાના ૬ દશ
બોલ ન બોલવા એટલે તે દશ વિના બાકીના ચાલીશ
બોલથી મુદ્દપત્તિ પડિલેહસી ।

૩ કાજો લેનારને એક આંવીલ તપનું ફલ (વિશેષ)
મળે છે. માટે કાજો બરાબર ઉપયોગ પૂર્વક લેવો !

૪ પોસદ્દ લીધા પછી જિનમંદિરે દર્શન કરવા અવ-
શ્ય જવું જોડે ।

૫ જ્યારે ઉપાશ્રયની બહાર જાય ત્યારે ‘ આવસ્સહી
મત્થણ વંદામિ ’ કહીને નીકળે અને જ્યારે ઉપાશ્રયમાં
આવે ત્યારે ‘ નિસિહી મત્થણ વંદામિ ’ કહીને પ્રવેશ કરે ।

૬ જો ચોમ્પાસું હોય તો બપોરના દેવગ્રંથન કર્યા પહે-
લાં (બીજી વારનો) કાજો લેવો જોડે ।

૭ કુંઢલ (રુનાં પુંખઢાં) ગુમાવે તો આલોચણ આવે ।

૮ પડિલેહણ ઉમઢક પગે બેસીને મૌનપણે જયણા-
યુક્ત કરે. જીવજંતુ બરાબર તપાસે અને તે વસ્તુ ઉત્તરા-
સણ રાખે નહીં ।

૯ પોસદ્દમાં રહેતો પોસદ્દના પાંચ અતિચાર તથા
સામાયિકના બીજાં દોષ ટાળવાનો સ્વયં કરે ।

૧૦ આ વિધિમાં જ્યાં જ્યાં શ્રિયાવહી પઢિકમો, પઢિકમવા, એમ કહેલ હોય ત્યાં ત્યાં પ્રથમ સ્વાસમળ દેડને શ્રિયાવહી, તસ્સઉત્તરી, અન્નત્થ કહી એક લોગ-સ્સનો અથવા ચાર નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ કરીને પ્રગટ લોગસ્સ કહેવો ત્યાં સુધી સમજવું ।

૧ માથે કામઠી નાંખવાનો કાલ ।

ચોમાસામાં-એટલે આષાઢ વદી ૧ થી કાર્તિક શુદ્ધ ૧૫ સુધી સવારે છ ૧ઘડી (બે કલાક ને ચોવીશ મીનીટ) દિવસ (સૂર્ય) ચઢે ત્યાં સુધી કામઠી માથે ઓઢે અને સાંજે છ ઘડી દિવસ બાકી રહે ત્યારથી ઓઢે ।

શિયાળામાં-કાર્તિક વદિ ૧ થી ફાગણ શુદ્ધ ૧૫ સુધી સવારે ને સાંજે ચાર ચાર ૨ઘડી સુધી ।

ઉનાળામાં-ફાગણ વદિ ૧ થી આષાઢ શુદ્ધ ૧૫ સુધી સવારે ને સાંજે બે બે ૨ઘડી સુધી ।

૧ ચોવીશ મીનીટની એક ઘડી સમજવી । ૨ દોઢ કલાક ને છ મીનીટ । ૩ અઢત્તે છ મીનીટ ।

૨ અચિત્ત (ઉન્હા) પાણીનો કાલ ।

ચોમાસામાં-આષાઢ વદિ ૧ થી કાર્તિક શુદિ ૧૫
સુધી જેને ત્રણ ઉકાઢા આવેલ હોય તેવા પાણીનો કાલ
ચુલેથી ઉતાર્યું ત્યારથી ત્રણ મહરનો કાલ પટલે તે ત્રણ
પહોર સુધી અચિત્ત રહે પછી સચિત્ત થઈ જાય ।

શિયાળામાં-કાર્તિક વદિ ૧ થી ફાગણ શુદિ ૧૫
સુધી ચાર મહરનો કાલ ।

ઉન્હાલામાં-ફાગણ વદિ ૧ થી આષાઢ શુદિ ૧૫
સુધી પાંચ મહરનો કાલ ।

ઉપર પ્રમાણે કહેલ કાલ પછી એ અચિત્ત પાણી
પાછું સચિત્ત થાય છે. માટે પોસદમાં જાવીને લીધેલ
પાણી તે તે ઋતુના કહેલ કાલ ઉપરાંત રહેવા દેવું નહીં ।

કાલ પૂર્ણ થતાં પહેલાં તેમાં કઢીચુનો (છાશની
આસ જેવો રંગ થાય તેટલો) નામ્બવો. પછી તે પીવાના
ઉપયોગમાં છેવાય નહીં પણ બીજા કામમાં બાપરી શકાય ।

કાલ પૂર્ણ થવા પહેલાં ચુનો નામ્બવો શુલી જવાય

ने कहेल काळ व्यतीत थइ जाय तो दश उपवासनी आ-
लोयण आवे माटे बहु उपयोग राखवो ।

---

३ मात्रुं (पेशाव) करवा जवा-विधि ।

मात्रुं करवा जनारने प्रथम तो (मात्रुं करवा जवुं पडे
माटे) कुंडी, पुंजणी अने अचित्त पाणी जाची राखे ।

पछी ज्यारे मात्रुं करवा जवुं होय त्यारे मातरीयुं
वस्त्र पहेरी, कामळीना काळनो वस्त्र होय तो माथे का-
मळी अथवा कटासणुं नाखी, चरवळो काखमां राखी,
मुहपत्ति केडे खोसी, पुंजणीथी कुंडी प्रमार्जी, तेमां मात्रुं
करी, परठववा योग्य भूमि जोइ 'अणुजाणह जस्सवग्गहो'
कही मात्रुं परठवे परठवीने 'वोसिरे' कहे पछी कुंडी
मूळ जग्याण मूकी, अचित्त पाणीथी हाथ धोइ (कदाच
पण अपवित्र थया होय तो ते पण शुद्ध करी), वस्त्र व-
दली-स्थापनाचार्य-सन्मुख आवी, स्वपासमण देइने
इरियावही पडिकमे ।

---

४ स्थंडिल जवा-विधि ।

पोसहमां कदाच स्थंडिल जवुं पडे तो (मात्रु करवा जवा-विधिमां बतावेल छे ते प्रमाणे तैयार थइ), गुरु महाराजनी रजा लइ, 'आवसही मत्थएण वंदामि ' कही, लोटादि पात्र लइने जाय. त्यां जग्या बराबर जंतु रहित तपासी ' अणुजाणह जस्सवग्गहो ' कही बाधा टाळे. पछी उठतां ' वोसिरे ' कहीने उपाश्रये आवे तयारे ' मत्थएण वंदामि निसिही ' कहीने प्रवेश करे. पछी हाथ पगनुं प्रक्षालन करी, वस्त्र बदली-स्थापनाचार्य-सन्मुख आवी, खमासमण देइने इरियावही पडिकमे ।

५ रात्रि पोसह-विधि ।

जेणे सवारे पोसह दिवसनोज लीधेल छे. तेनोज विचार रात्रि पोसह करवानो थाय तो तेणे सांजनी प-डिछेहणा कर्या पहेलां इरियावही पडिकमी फेर पोसह छेइ बहुवेलनो आदेश मागी. पछी पडिछेहण बिगेरे क्रिया करे ।

તથા જેને સવારે પોસહ લીધો નથી અને ફક્ત રાત્રિનોજ પોસહ કરવો છે તેને પણ પહિલેહણ, દેવવંદન વિગેરે ક્રિયા દિવસ છતાં કરવાની હોવાથી પોસહ લેવા વેળાસર આવવું જોઈએ. અને તે દિવસે તેને છેવટમાં તપમાં એકાસણું હોવું જોઈએ. પછી તે પણ પોસહ લઈ પહિલેહણ વિગેરે કરે ।

अहं नमः ।

पूज्यपाद गुरुवर्य श्रीमत् पूनमचंद्र

चरणकमलेभ्यो नमः ।

अथ पोसह विधि ।

पोसह करनार श्रावक आभूषण अलंकारनो त्याग
करे. पछी पहेलां जणावेल वस्तुमांथी शुद्ध बोतीयुं पहेरी,
चरवळो मुहपत्ति हाथमां लइ चरवळाथी भूमि प्रमार्जी,
स्थापनाचार्यजी-सन्मुख कटासणुं पाथरी, प्रथम राइ प्र-
तिक्रमण विधिपूर्वक करी, आचार्य, उपाध्याय, सर्व साधु
बांदी, पछी पोसह छे ।

અથ પોસહ લેવા-વિધિ ।

સ્વમાસમણ ।

इच्छामि स्वमासमणो वंदितुं जावणि-
ज्जाए निसीहिआए मत्थएण वंदामि ।

પછી ડમા થડ, મુશ આગઠ મુદ્દપત્તિ રાખી, વેઢાથ જોડી, ઇરિયાવહી પઢિક્કમે તે આ પ્રમાણે.

इरियावही ।

इच्छाकारेण संदिसह भगवन् ! इरियाव-
हियं पडिक्कमामि ? इच्छं इच्छामि पडिक्कमित्तुं इ-
रियावहिआए विराहणाए गमणागमणे पाण-
क्कमणे बीयक्कमणे हरियक्कमणे ओसाउत्तिंग-
पणगदग-मट्टी-मकडा-संताणा-संक्रमणे जे मे
जीवा विराहिआ एगिंदिआ बेइंदिया तेइंदिया
चउरिंदिया पंचिंदिया अभिहया वत्तिया लेसि-

या संघाइया संघट्टिया परियाविया किलामिया
 उहविया ठणाओ ठणं संकामिया जीवियाओ
 ववरोविया तस्स मिच्छामि-दुक्कडं ।

तस्स उत्तरी ।

तस्स उत्तरी करणेणं पायच्छित्तकरणेणं
 विसोहीकरणेणं विसलीकरणेणं पावाणं कम्माणं
 निग्घायणट्ठाए ठमि काउस्सग्गं ।

अन्नत्थ ।

अन्नत्थ उससिएणं नीससिएणं खासिएणं
 छीएणं जंभाइएणं उड्डुएणं वायनिसग्गेणं भम-
 लीए पित्तमुच्छाए सुहुमेहिं अंगसंचालेहिं सुहु-
 मेहिं खेलसंचालेहिं सुहुमेहिं दिट्ठिसंचालेहिं एव-
 माइएहिं आगारेहिं अभग्गो अविस्सट्ठिओ
 हुज्ज मे काउस्सग्गो जप्प अरिहंताणं भगव-

ताणं नमुक्कारेणं न पारेमि ताव कायं ठाणेणं
मोणेणं झाणेणं अप्पाणं वोसिरामि ।

आटलुं बोली एक लोगस्स अथवा चार नवकारनो
काउस्सग्ग करी, पछी नमो अरिहंताणं कही, प्रकट
लोगस्स कहे. ते आरीते:—

लोगस्स ।

लोगस्स उज्जोअगरे, धम्म-तित्थयरे जिणे ।
अरिहंते कित्तइस्सं, चउवीसंपि केवली ॥ १ ॥

१उसभ-१मजियं च वंदे, १संभव-१मभिनंदणं च
१सुमइं च । १पउमप्पहं १सुपासं, जिणं च १चंद-

प्पहं वंदे ॥२॥ सुविहिं १च पुप्फदंतं, १सीयल-
१सिज्जंस-१वासुपुज्जं च । १विमल-१मणंतं

च जिणं, १धम्मं १संतिं च वंदामि ॥ ३ ॥
१कुंथुं १अरं च १मल्लिं, वंदे १मुणिसुव्वयं

१नमिजिणं च । वंदामि १रिद्धिनेमिं, १पासं तह

२४ वद्धमाणं च ॥ ४ ॥ एवं मए अभित्थुआ, वि-
हुअ-स्यमला पहीण-जरमरणा । चउवीसंपि
जिणवरा, तित्थयरा मे पसीयंतु ॥५॥ कित्ति-
वंदिय-महिया, जे ए लोगस्स उत्तमा सिद्धा ।
आरुग्ग-बोहिलाभं, समाहिवर-मुत्तमं दिंतु ॥६॥
चंदेसु निम्मलयरा, आइवेसु अहियं पयासयरा ।
सागरवर-गंजीरा, सिद्धा सिद्धिं मम दिसंतु ॥७॥

पछी खमासमण देइ. इच्छाकारेण संदिसह भगवन्
पोसह लेवा मुहपत्ति पडिलेहुं ? इच्छं पछी उभडक बेसीने
पचास बोल सहित मुहपत्ति पडिलेहे.

मुहपत्तिना ५० बोल ।

१ समकितमूल-निर्मलदृष्टि-जीव जोइ-
जयणाकरुं (दृष्टि पडिलेहणा)

३ समकितमोहनी-मिश्रमोहनी-मिथ्यात्वमोह-
नी-परिहरुं ।

૩ કામ રાગ-સ્નેહ રાગ-દષ્ટિરાગ પરિહરું ।

(આ છ બોલ મુહપત્તિ ફેરવતાં બોલવા)

૩ સુદેવ-સુગુરુ-સુધર્મ-આદરું ।

૩ કુદેવ-કુગુરુ-કુધર્મ-પરિહરું ।

૩ જ્ઞાન-દર્શન-ચારિત્ર-આદરું ।

૩ જ્ઞાનવિરાધના-દર્શનવિરાધના-ચારિત્રવિરાધ-
ના-પરિહરું ।

૩ મનોગુપ્તિ-વચનગુપ્તિ-કાયગુપ્તિ-આદરું ।

૩ મનોદંડ-વચનદંડ-કાયદંડ-પરિહરું ।

(આ અઢાર બોલ ડાબા હાથની હથેલોમાં બોલવા.)

ઉપર કહ્યા તે પચીશ બોલ મુહપત્તિ પડિલેહવાના છે અને આ નીચેના પચીશ બોલ શરીર પડિલેહવાના છે.

૩ હાસ્ય-રતિ-અરતિ-પરિહરું (ડાબે હાથે) ।

૩ મય-શોક-દુગંધા-પરિહરું (જમણે હાથે) ।

૩ કૃષ્ણલેશ્યા-નીલલેશ્યા-કાષોતલેશ્યા-પરિહ-
રું (મસ્તકે) ।

३ कङ्किमाख-रसमाख-सातामाख-परिहं
(मुखे) ।

३ मायाशल्य-नियानशल्य-मिथ्यात्वशल्य-परि-
हं (हृदये) ।

२ क्रोध-मान-परिहं (डावी भुजा पाछळ) ।

२ माया-लोभ-परिहं (जमणी भुजा पाछळ) ।

६ पृथ्वीकाय-अप्काय-तेउकाय-वाउकाय-वन-
स्पतिकाय-त्रसकाय-विराधना-परिहं (पगे) ।

पञ्जी स्वमासमणे देइ, इच्छाकारेण संदिसह भगवन्
पे.सह संदिसाउं ? बीजे स्वमासमणे इच्छाकारेण० पोसह
ठावुं ? इच्छं कही, उभा थइ, बे हाथ जोडी, एक नव-
कार गणे.

नवकार ।

नमो अस्तिताणं । नमोसिद्धाणं । नमो
आवरिषाणं । नमो स्वज्ञायानं । नमो लोए
सव्वसाहूणं । एसो पंच नमुकारो । सध्वपाद-

પણાસણો । મંગલાણં ચ સવ્વેસિં । પઢમં હવઇ
મંગલં ।

પછી ઇચ્છકારી ભગવન્ પસાય કરી પોસહ દંડક
ઉચ્ચરાવોજી ? કહે ત્યારે ગુરુ અથવા વડિલ 'શ્રાવક પોસ-
ની કરેમિમંતે ઉચ્ચરાવે. અને તેઓના અભાવે પોતે
પોસહ દંડક ઉચ્ચરે તે આ પ્રમાણે:—

પોસહ-પચ્ચસ્વાણ ।

કરેમિ મંતે ! પોસહં, આહાર--પોસહં દે-
સઓ સવ્વઓ વા । સરીર--સકાર--પોસહં સવ્વ-
ઓ । બંધચેર--પોસહં સવ્વઓ । અવ્વાવાર--પોસહં
સવ્વઓ । ચઉવ્વિહે પોસહે ઠામિ જાવ દિવસં^૧

૧ જેણે આપણા પહેલાં પોસહ લીધેલ હોય તે વડિ-
લ કહેવાય ।

૨ દિવસ ને રાત્રિનો ઇટલે આઠ પહોરનો સાથે અ-
ગર પછી છેવો હોય તો ' જાવ અહોરત્તં પજ્જુવાસા-
મિ' કહે. રાત્રિનોજ કરવો હોય તો ' જાવ સેસ દિવસં

(अहोरत्तंवा) पज्जुवासामि, दुविहं तिविहेणं
मणेणं वायाए काएणं न करेमि न कारवेमि तस्स
भंते ! पडिक्कमामि निंदामि गरिहामि अप्पाणं
वोसिरामि ।

पछी खमासमण देइ, इच्छाकारेण संदिसह भगवन्
सामायिक संदिसाउं ? बीजे खमासमणे इच्छाकारेण
सामायिक ठावुं ? इच्छं कही, उभा थइ, बे हाथ जोडी,
मुख आगळ मुहपत्ति राखी, एक नवकार गणी, इच्छ-
कारो भगवन् पसायकरी सामायिक दंडक उच्चरावोजी ?
कहे पछी पोसहनी माफक गुरु अथवा पोते सामायिक
दंडक उच्चरे. ते आ रीते:—

सामायिक पञ्चत्काण ।

करेमि भंते ! सामाइयं सावज्जं जोगं पञ्च-
ख्वामि जाव पोसहं पज्जुवासामि दुविहं तिवि-
रुतं प०' कहे. अने दिवसनो छेवो होय तो ' जाव दि-
वसं पज्जु० ' कहे ।

हेणं मणेणं वायाए काएणं न करेमि न कारवे-
मि तस्स भंते ! पडिक्कमामि निंदामि गरिहामि
अप्पाणं वोसिरामि ।

पछी खमासमण देइ, इच्छाकारेण संदिसह भगवन्
बहुवेलं संदिसाएमि ? बीजे खमासमणे इच्छाकारेण०
बहुवेलं १करेमि ? इच्छं ।

पछी सवारना पोसहवाळा ' सवारनी पडिलेहाणा
विधि ' थो अने रात्रिना पोसहवाळा ' सांजनी पडिले-
हणा विधि ' थी पडिलेहण करे । इति ।

अथ सवारनी पडिलेहणा-विधि ।

खमासमण देइ, इच्छाकारेण संदिसह भगवन् पडि-
लेहणं संदिसाएमि ? बीजे खमासमणे इच्छाकारेण० पडि-
लेहणं करेमि ? इच्छं. पछी १ मुहपत्ति, २ चरवळो, ३
कटासणुं पडिलेहे । पछी खमासमण देइ, इच्छाकारेण

१ आ आदेश मागवानो हेतु—कारंवार नानी मोटी
दरेक क्रियायां के प्रवृत्तिमां गुरुनो आदेश मागवानुं अश-
क्य होवाथी बहु वखतनो आदेश भेलो मागी लेखो ए छे ॥

સંદિસહ ભગવન્ અંગ-પઢિલેહણં સંદિસામિ ? બીજે સ્વ-
 માસમણે ઇચ્છાકારેણં અંગ-પઢિલેહણં કરેમિ ? ઇચ્છં
 કહી. ૧ ધોતીયું, ૨ સૂત્રનો કંદોરો, ૩ ઉત્તરાસણ પઢિલેહે ।
 પછી સ્વમાસમણ દેઈ, ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્ પઢિ-
 લેહણા પઢિલેહાવોજી ? એમ કહી, સ્થાપનાર્યનો વૈયા-
 વજ્ઞ ૧ કરે. । પછી સ્વમાસમણ દેઈ, ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ
 ભગવન્ ઉપધિ-પઢિલેહણં સંદિસામિ ? બીજે સ્વમાસમણે
 ઇચ્છાકારેણં ઉપધિ-પઢિલેહણં કરેમિ ? ઇચ્છં કહી,
 વાકી રહેલ વસ્ત્ર પઢિલેહે । પછી સ્વમાસમણ દેઈ, ઇચ્છા-
 કારેણ સંદિસહ ભગવન્ પોસદ્દસાલં પમજ્જેમિ ? ઇચ્છં.
 કહી ઢંડાસણ લઈ તેનું પઢિલેહણ કરી કાજો લે. એ કા-
 જાનો અંદર જીવજંતુ બરાબર તપાસી જયણાથી કાજાને
 સુપહોમાં લઈ શુદ્ધ ભૂમિકા જોઈ ‘ અણુજાણહ જસ્સવગ્ગ-
 હો ’ કહી પરઠવે. પરઠવીને ‘વોસિરે’ કહે । ઇતિ ।

---

૧ આ આદેશ સ્થાપનાચાર્ય પઢિલેહવાનો છે. ગુરુ-
 મહારાજ હોય તો પોતે પઢિલેહે અને ગુરુને અભાવે શ્રાવક
 પઢિલેહે એ માટે છે ।

પછી સ્થાપનાજી પાસે આવીને સજ્ઞાય કરે. તેનો વિધિ આ રીતે:—

અથ સજ્ઞાય કરવા-વિધિ ।

સ્વમાસમણ દેહ, ઇરિયાવહી પઢિકમી, એક લોગ-સ્સનો કાઝસ્સગ્ગ કરી, પ્રગટ લોગસ્સ કહે. પછી સ્વમાસમણ દેહ, ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્ બેસણે સંદિસા-એમિ ? બીજે સ્વમાસમણે ઇચ્છાકારેણ૦ બેસણે ઠાએમિ ? ત્રીજે સ્વમાસમણે ઇચ્છાકારેણ૦ સજ્ઞાયં સંદિસાએમિ ? ચોથે સ્વમાસમણે ઇચ્છાકારેણ૦ સજ્ઞાયં કરેમિ ? ઇચ્છે. પછી એક નવકાર ગણી સજ્ઞાય કહે.

અરહં દેવો-સજ્ઞાય^૧ ।

અરહં દેવો ગુરુણો, સુસાહુણો જિણમયં મહ-પમાણં । ઇચ્છાઈ સુહો ભાવો, સમ્મત્તં ચિંતિ જગ-ગુરુણો ॥ ૧ ॥ લબ્ભઈ સુરસામિત્તં, લબ્ભઈ પહુ-અત્તણં ન સંદેહો । એગં નવરિ ન લબ્ભઈ, દુલ્લહં

---

૧ આની પ્રવૃત્તિ ઉમ્મદક બેસવાની પણ છે અને ચેત્યવંદનની પેઠે યોગ મુદ્રા પણ છે ।

रयणं च सम्मत्तं ॥ २ ॥ सम्मत्तामि उवलद्धे, वि-
माणवज्जं न बंधए आउं । जइवि न सम्मत्त-
जढे, अहव न बद्धाउओ पुर्वि ॥ ३ ॥ दिवसे
दिवसे लख्खं, देइ सुवन्नस्स खंडियं एगो । एगो
पुण सामाइयं, करेइ न पहुप्पए तस्स ॥ ४ ॥
निंद-पसंसासु समो, समो अ माणा-ज्वमाण-
कारीसुं । सम-सयण-परिअण-मणो, सामाइय-
संगओ जीवो ॥ ५ ॥

पछी बांदणा दे ते आ रीतेः--

गुरु-बांदणा^१ ।

इच्छामि खमासमणो ! वंदितुं जावणिज्जाए
निसीहियाए अणुजाणह मे मिउग्गहं निसीहि.

१ आ बांदणाना पाठमां ज्यां 'दिवसो वइकंतो.
देवसियं, वा देवसिआए' पाठ छे ते ठेकाणे सबारमां
'राइ वइकंता, राइयं, राइआए' एम अनुक्रमे पाठ कहे ।

अहो-कायं काय-संफासं स्वमणिज्जो मे किल्लामो अप्प-किलंताणं बहु-सुभेण मे दिवसो वड-कंतो जत्ता मे ? जवणिज्जं च मे ? स्वमेमि स्व-मासमणो ! देवसियं वडकमं आवसिआए पडि-कमामि स्वमासमणाणं देवसिआए आसायणाए तित्तीसन्नयराए जंकिंचि मिच्छाए मण-दुक्काए वय-दुक्काए काय-दुक्काए केहाए माणाए मा-याए लोभाए सब्बकालियाए सब्ब-मिच्छो वया-राए सब्ब-धम्माइ-कमणाए आसायणाए जो मे अइयारो कओ तस्स स्वमासमणो ! पडिक्कमामि निंदामि गरिहामि अप्पाणं वोसिरामि ।

उपर मुज्जव वे ब्राह्मणा देइ, पछी अब्भुट्ठिओ स्वमावे.

अब्भुट्ठिओ^२ ।

इच्छाकारेण संदिसह भगवन् ! अब्भुट्ठि-

---

२ अब्भुट्ठिआमां पण 'देवसियं'न्ता ठेकाणे 'राइयं'

कहे ।

ओमि अबिभतर-देवसियं स्वामेउं ? इच्छं स्वामेमि
देवसियं

(पछी जमणो हाथ जमीने, गुरुपगे अगर चरवळा
उपरे स्थापो)

जंकिंचि अपत्तिअं परपत्तिअं भत्ते पाणे विण-
ए वेयावच्चे आलावे संलावे उच्चासणे समासणे
अंतर-भासाए उवरि भासाए जंकिंचि मज्ज वि-
णय-परिहीणं सुहुमं वा बायरं वा तुब्भे जाणह
अहं न जाणामि तस्स मिच्छामि-दुक्कडं ।

पछी इच्छकारी भगवन पसायकरी पच्चख्खाण
करावोजी ? कही पच्चख्खाण करे । इति ।

पछी विस्वार पूर्वक चैत्यवंदनथी देववांदे तेनो
विधि आ प्रमाणेः—

अथ सवारे देववंदन-विधि ।

प्रथम स्वमासमण देइ, इच्छाकारेण संदिसह भगवन्
इरियाचरियं पडिकमाप्ति ? एम कही, इरियावही पडिकमी

एक लोगस्सनो काउस्सग्ग करी प्रगट लोगस्स कहे । पछी उत्तरासण करी, खमासमण देइ इच्छाकारेण संदिसह भगवन् चैत्यवंदन करुं ? इच्छं कही । नीचे बेसी डाबो ढींचण उंचो राखी बे हाथ जोडी नीचे प्रमाणे चैत्यवंदन बोले:—

सिरि-रिसह-चैत्यवंदन ।

सिरि-रिसह-पढमनाहं, निवं मुणिं जि-
णवरं च तित्थयरं । युगआइ-सयल-भवियण-
मंगल-जय-कारगं वंदे ॥ १ ॥ सयल-जीयलो-
य-पयडं, संतिकरं संतिनाह-मुणिपवरं । सो-
लसमं तित्थयरं, पंचम-चकिं नमंस्सामि ॥ २ ॥
जाजीव-बंभयारिं, निय-जस-पसरेण रंजियं
भुवणं । मोडिय-वम्मह-माणं, नेमिजिणंदं पणि-
वयामि ॥ ३ ॥ सुर-असुर-नाग-महियं, लोग-
लोग-पयासगं सूरं । मिच्छत्त-तमो-हरणं, पास-
जिणंदं धुणिस्सामि ॥ ४ ॥ तित्थपइं सिरि-वीरं,

गुणागरं खंति--सागरं धीरं । पत्तं भवोह-तीरं,
 वंदे कम्मरि--सिरि--सीरं ॥१॥ सव्वेऽवि यजि-
 णनाहा, गणहर--सहिया य केवल--दिणंदा । अ-
 न्नेऽवि जेय सिद्धा, सव्वे तिविहेण वंदामि ॥६॥
 संपइ वट्टइ जे जिण, सीमंधरसामि--पमुह ते
 सव्वे । भविय--पडिबोह--दिणयर, तिगरण--सुद्धेण
 पूणमि ॥ ७ ॥

पछी उभा थइ थोइ कहे. ते आ प्रमाणे:—

गुनह गंभीर थोइ ।

गुनह-गंभीर अचल जिम धीर कर्म--रिपु--
 वीर भव जल--तारी, वसी गृहवास तजी उद्दास
 भजी वनवास भए अनगारी । मनमथ मान
 मोरि कर ध्यान पाय शुभ ग्यान बहुत सुख-
 कारी, समर अरिहंत भजित भगवंत मुक्तिवर
 कंत वृषभ पदधारी ॥१॥ अजित जिनराय सुरा-

सुरपाय नमत बहुभाय गुणाकर जानी, सुधा-
 कर वृष्टि करत सुख मृष्टि सदा समदृष्टि कहत
 मुखबानी । सुनत संतोष करत धर्म पोष हरत
 मन रोष धरत जेप्रानी, समर--सिंघ देव करहु
 तसु सेव जोरकर बेव भाव मन आनी ॥ २ ॥
 संभव जगदीश नमुं निशदिश भक्ति सुजर्गाश
 मुक्ति-पंथ गामी, मान--मातंग दमी उत्तंग भये
 निरभंग मिथ्या--मत--नामी । सफल मुजनयन
 देखी प्रभु वयन अभिनव मयन रूपसम पामी,
 परं तुम चरण छोर जरा मरण भव भय हरण
 करहु मोरा स्वामी ॥ ३ ॥ अभिनंदननाथ परम
 सुख साथ जोर दोउं हाथ संगचित्त लावुं, बार-
 जिउं माय पासफुनि-आय कहत निर्माय भा-
 ग्यवसी पावुं । रसन मुह एक बहुरन विवेक तुम
 गुन छेक केम हुं गावुं, प्रमण कउमूर कर्म उन-

मूर रहे प्रभु दुर भावधर ध्यावुं ॥ ४ ॥

पछी बेसोने जंकिंचि अने नमुत्थुणं कहे. ते आ मुजब:-

जंकिंचि ।

जंकिंचि नाम तित्थं, सग्गे पायालि तिरि-
यलाअम्मि । जाइं जिण-बिंबाइं, ताइं सव्वाइं वं-
दामि ॥ १ ॥

नमुत्थुणं ।

नमुत्थुणं अरिहंताणं भगवंताणं । आइग-
राणं तित्थयराणं सयंसंबुद्धाणं. पुस्सिउत्तमाणं पु-
रिस-सीहाणं पुरिसवरपुंडरीयाणं पुस्सि-वर-गंध-
-हत्थीणं । लोगुत्तमाणं लोग-नाहाणं लोग-
हियाणं लोग-पईवाणं लोग-पज्जोअगराणं ।
अभय दयाणं चस्सु-दयाणं मम्म-दया-
णं मरण-दयाणं जीव-दयाणं बोहि-दयाणं ।
धम्म-दयाणं धम्म-देसयाणं धम्म-नायगाणं धम्म-

-सारहीणं धम्मवर-चाउरंत-चक्कवट्टीणं । दीवो ता-
 णं सरण-गइ-पइहा अप्पडिहय-वरणाण-दंसण
 धराणं वियट्ठ-छउमाणं । जिणाणं जावयाणं ति-
 न्नाणं तारयाणं बुद्धाणं बोहयाणं मुत्ताणं मोअ-
 गाणं । सव्वनूणं सव्व-दरिसीणं सिव-मयल-म-
 रुअ-मणंत-मरुखय-मव्वावाह मपुरणरावित्ति-
 सिद्धिगइ-नाम-धेयं ठाणं संपत्ताणं नमो जिणा-
 णं जिय भयाणं । जे अ अइआ सिद्धा, जे अ
 भविस्संतिऽणागए काले । संपइ अ वट्टमाणा,
 सव्वे तिविहेण वंदामि ॥ १० ॥

पछी खमासमण देइ, इच्छाकारेण संदिसह भगवन्
 चारित्राचार विशोधनार्थ करेमि काउस्सगं कही उभा
 यइ बे हाथ जोडी अब्रत्थ बोली चारित्राचार-विशुद्धि
 माटे 'चंदेसु निम्मलयर' सुधी बे लोगस्सनो काउ-
 स्सगं करी प्रगट लोगस्स कहे पछी सवाल्लोए कहे.

सव्वलोए ।

सव्वलोए अरिहंत-चेइआणं करेमि काउ-
स्सग्गं वंदण-वत्तिआए पूअण-वत्तिआए सक्कार-
वत्तिआए सम्माण-वत्तिआए बोहिलाभ-वत्तिआ-
ए निरुवसग्ग-वत्तिआए सद्धाए मेहाए धीइए
धारणाए अणुप्पेहाए वट्ठमाणीए ठामि काउस्स-
ग्गं । अन्नत्थ ।

बोली दर्शनाचार-विशुद्धि माटे ' चंदेसु निम्मल-
यरा ' सुधी एक लोगस्सनो काउस्सग्ग करे पछी

पुख्खरवरदी ।

पुख्खर-चरदी-वट्ठे, धायइ-संडे अ जंबूदीवे अ ।
भरहे-स्वय-विदेहे, धम्माइगरे नमंमामि ॥ १ ॥
तम-तिमिर पडल-विद्धं, सणस्स सुरगण-नरिं-
द महिअस्स । सीमाधरस्स वंदे, पप्फोडिअ-मोह-
जालस्स ॥ २ ॥ जाइ जरा मरण-सोग-पणा-

सणस्स, कल्लाण-पुख्खल-विसाल-सुहावहस्स ।
 को ? देव-दाणव-नरिंद-गण-अच्चिअस्स, धम्म-
 स्स सार-मुवलब्भ करे पमायं ॥३॥ सिद्धे भो !
 पयओ नमो जिणमए नंदी सया संजमे, देव-
 नाग-सुवन्न-किन्नर-गण-स्सब्भूअ भाव-अच्चिए ।
 लोगो जत्थ पइठ्ठिओ जग-मिणं तेलुक-मच्चासुरं,
 धम्मो वढ्ढउ सासओ विजयओ धम्मुत्तरं वढ्ढउ
 ॥ ४ ॥ सुअस्स भगवओ करेमि काउस्सगं वं-
 दणवत्तिआए० । अन्नत्थ ।

बोली ज्ञानाचार-विशुद्धि माटे 'चंदेसु निम्मलयरा'
 मुधी एक लोगस्सर्नो काउस्सग करे. पछी

सिद्धाणं बुद्धाणं ।

सिद्धाणं बुद्धाणं, पारगयाणं परंपरगयाणं ।
 लोअग्ग-मुवगयाणं, नमो सया सव्व-सिद्धाणं
 ॥ १ ॥ जो देवाणअवि देवो, जे देवा पंजली
 नमंसंति । ते देव-देव-महिअं, सिस्सा वंदे मल्ल-

वीरं ॥ ५ ॥ इकोऽवि नमुकारो, जिणवर-वसह-
 स्स वद्धमाणस्स । संसार-सागरओ, तारेइ नरं
 व नारिं वा ॥३॥ उज्जित-सेल-सिहरे, दिख्वा
 नाणं निसीहिआ जस्स । तं धम्मचकवदिं, अ-
 रिठ्ठनमिं नमंतामि ॥४॥ चत्तारि अट्ठ दस दो अ,
 वंदिआ जिणवरा चउवीसं । पर-मट्ठ-निट्ठि-अट्ठा,
 भिद्धा सिद्धिं मम दिसंतु ॥ ५ ॥

पछी नीचे बेसी नमुत्थुणं कहीने जावंति बे गाथा कहे.

जावंति बे गाथा ।

जावंति चेइआइं, उट्ठे अ अहे अ तिरिय-
 लोए अ । सब्वाइं ताइं वंदे, इह संतो तत्थ संता-
 इं ॥ १ ॥ जावंत केऽवि साट्ठ, भरहे-खय-महा-
 विदेहे अ । सब्बेसिं तेसिं पणओ, तिविहेण ति-
 दंढ-विरयाणं ॥ २ ॥ अनंता सिद्धजीने महा-
 रो नमस्कार होजो ।

पछी खमासमण देइ, इच्छाकारेण संदिसह भगवन्
स्तवनं संदिसाएमि ? बीजे खमासमणे इच्छाकारेण० स्त-
वनं धणेमि ? इच्छं. पछी एक नवकार गणी समेत—
शिखरनुं स्तवन कहे. ते आ:-

श्रीसमेत शिखरतीर्थ-स्तवन^१ ।

शिखर समेत जुहारो भवि तुमे, शिखर स-
मेत जुहारो । इण गिखिरपर वीश जिनेश्वर,
पाम्या शिव-सुख-सारो. भ० ॥ १॥ ^१अजित
^२संभव ^३अभिनंदन ^४सुमति, ^५पद्मप्रभ दुःखवारो ।
^६सुपार्श्व ^७चंद्रप्रभ ^८सुविधि जिनेश्वर, ^९शीतल-
जिन सुखकारो. भ० ॥ २॥ ^{१०}श्रद्धेयांस ^{११}वि-
मल ज्युं ^{१२}अनंत जिन, ^{१३}धर्म ^{१४}शांति हैये
धारो। ^{१५}श्रीकुंतु ^{१६}अर ^{१७}मल्लि ^{१८}मुनिसुव्रत,
^{१९}नमि ^{२०}पार्श्वजिन तारो. भ० ॥ ३॥ जिण

१ आ अथवा बीजुं ।

जीवे गिरिराज न फरस्यो, भमश्ये ते संसारो ।
मन वच काया शुद्धि करी फरश्ये, ते पामे भव
पारो. भ० ॥ ४ ॥ संवत अद्वारसें छाशठे, फागण
मास मझारो । वदि पडवा दिन शिखर जुहार्यो,
श्रीलब्धिचंद्रसूरि सारो. भ० ॥ ५ ॥

पछी बे हाथ उंचा ललाटे राखी, जय वीयराय कहे.

जय वीयराय ! ।

जय वीयराय ! जगगुरु !, होउ मम तुह
पभावओ भयवं ! भव-निव्वेओ मग्गा, णुसा-
रिया इह-फल-सिद्धी ॥१॥ लोग-विरुद्ध-चाओ,
गुरु-जण-पूआ परत्थ-करणं च । सुह-गुरु-जोगो
तव्वयण,--सेवणा आभव-मखंडा ॥ २ ॥ वा-
रिज्जइ जइवि नियाण,--बंधणं .वीयराय ! तुह
समए । तहवि मम हुज्ज सेवा, भवे भवे तुम्ह
चलणाणं ॥ ३ ॥ दुख्ख-ख्खओ कम्म-ख्खओ,

समाहि-मरणं च बोहि-लामो अ । संपज्जउ मह
 एअं, तुह नाह ! पणाम-करणेणं ॥ ४ ॥ सर्व-
 मंगल-मांगल्यं, सर्व-कल्याण-कारणं । प्रधानं
 सर्व-वर्माणां, जैनं जयति शासनं ॥ ५ ॥

पछी मिच्छामि-दुक्कड दे ते नीचे मुजबः—

मिच्छामि-दुक्कड ।

ज्ञानाचार-दर्शनाचार-चारित्राचार-तपाचार
 वीर्याचार-ए पंचविध आचारमाही जे कांड जा-
 णतां अजाणतां दूषण लाग्युं होय ते सवि हुं
 मन वचन कायाए करी मिच्छामि दुक्कडं । इति ।

पछी पुर्ण-पोरसीनो समय थाय त्यारे-एटछे छ
 घडी दिवस (सूर्य) चड्या पछी उगघाडा-पोरसी भ-
 णावे तेनो विधि आ रीतेः—

अथ उगघाडापोरसी भणाववा-विधि ।

स्वमासमण देह इच्छाकारेण संदिसह भमवन् उगघा-

હા-પોરસી ? વીજે સ્વમાસમણે ઇચ્છાકારેણ૦ ઇરિયાવહિ-
યં પઢિકમામિ ? એમ કહી, ઇરિયાવહી પઢિકમી, એક
લોગસ્સનો કાઝસ્સગ પારી, પ્રગટ લોગસ્સ કહે. । પછી
સ્વમાસમણ દેઈ ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્ ઝગ્યાઢા-
પોરસો મુહપત્તિ પઢિલેહું ? કહી મુહપત્તિ પઢિલેહે । પછી
જે પોસહમાં ભાજન વપરાય તે પળ પાળી લાવવા માટે
પઢિલેહે । ઇતિ ।

ત્યાર પછી જિનમંદિરે દર્શન કરવા જાય. તેનો વિધિ
આ પ્રમાણે:-

અથ દર્શન કરવા જવા-વિધિ ।

પ્રથમ કટાસણું ઢાબે સ્વભે નાચી, ઉત્તરાસણ કરી,
ચરવઢો ઢાબી કાસ્તમાં અને મુહપત્તિ જમણા હાથમાં રાખે
પછી ગુરુની અથવા સ્થાપનાચાર્યની સન્મુખ રજા લઈ
' મત્યેણ વંદામિ આવસ્સહી ' કહી ઇર્યાસમિત્તિ શોધતાં
(સાઢા ત્રણ હાથ ભૂમિ ભાગ દૃષ્ટિથી જોતાં જોતાં)
જિનમંદિરે જાય. ત્યાં ત્રણવાર ' નિસિહી ' કહીને દેરા-
સરના આગ દ્વારમાં પ્રવેશ કરે. । પછી પ્રથમ મૂઢનાયક-

જીની સન્મુખ જઈ દૂરથી પ્રણામ કરીને ત્રણ પ્રદક્ષિણા દે-
પછી રંગ મંડપમાં પ્રવેશ કરી, જિનદર્શન કરી, સ્તુતિ
કરીને, ચૈત્યવંદન કરવાની ભૂમિ પ્રમાર્જી, સ્વમાસમણ
દેઈ ઇરિયાવહી પડિકમે. પછી ત્રણ સ્વમાસમણ દેઈને ચૈ-
ત્યવંદન કરે ।

પાછા જિનમંદિરમાંથી નીકળતાં ‘આવસ્સહી’ કહીને
ઉપાશ્રયે આવે. ત્યાં ‘નિસિહી મત્થણ વંદામિ’ કહી પ્ર-
વેશ કરે. અને સો ડગલાં ઉપરાંત ગયા હોય તો ઇરિયા-
વહી પડિકમે । ઇતિ ।

અથ મધ્યાન્હે દેવવંદન-વિધિ ।

જ્યારે બપોરની બે ઘડી ઓછી રહી હોય ત્યારે વિ-
ધિથી દેવવાંદે તેમાં ચૈત્યવંદન, સ્તુતિ તથા સ્તવન આ
કહે બાકી વિધિ પૂર્વવત્ ।

જગચિંતામણિ-ચૈત્યવંદન ।

જગ-ચિંતામણિ જગનાહ, જગગુરુ જગ-
રક્ષણ । જગ-બંધવ જગ-સત્થવાહ, જગભાવ-
વિઅરક્ષણ । અઘ્ઠાવય-સંઘવિય-રુવ, કમ્મઠ વિણા-

सण । चउवीसंपि जिणवरा, जयंतु अप्पडिहय-सास-
 ण ॥१॥ कम्म-भूमिहिं कम्म-भूमिहिं, पढम-संघयणि ।
 उकोसय सत्तरिसय, जिणवराण विहरंत लब्भइ ।
 नवकोडी केवल्लिण, कोडि-सहस्स-नव साहु ग-
 म्मइ । संपइ जिणवर वीस मुणि, चिहुं कोडी वर-
 नाणि । समणह कोडि-सहस्स-दुअ, थुणिज्जइ
 निच्च विहाणि ॥ २ ॥ जयउ सामी जयउ सामी,
 रिसह सत्तुंजि । उज्जिते पहु नेमिजिण, जयउ
 वीर सच्च-उरि-मंडण । भरुअच्छे मुणिसुब्बय,
 मुहरि-पास दुह-दुरिअ-खंडण । अवर-विदेहे
 तित्थयरा, चिहुं दिसि विदिसि जिं केऽवि । तीअ
 अणागय-संपइअ, वंदु जिण सब्बेऽवि ॥ ३ ॥
 सत्ताणवइ सहस्सा, लख्खा छप्पन्न अट्ठ कोडीओ ।
 चत्तिसय बासिआइं, तिअलाए चेइए वंदे ॥ ४ ॥
 प नरस कोडिसयाइं, कोडी बायाल लख्ख अडव-

त्रा । छत्तीस-सहस्र-असिइं,* सासय-बिंदाइं प-
णमामि ॥ ५ ॥

श्रीअनागत चतुर्विंशतिजिन-स्तुति ।

‘पद्मनाभ पहेलो जिणंद, ‘श्रेणिकराय-जीव ।
आवंती चोवीशी हुश्ये, भवसायर-दीव । ‘सुस्देव
‘सुपास-जीव, तीर्थंकर बीजो । जीव ‘उदायणनो
‘सुपास, जिन नायक तीजो । स्वामी ‘स्वयंप्रभ
तुरिय जिन, ‘पोटिल जीव विचार । ‘श्रीसर्वानु-
भूति पंचमो, जीव ‘दढाइ उदार ॥ १ ॥ ‘कत्तिय
शेठ तणो जीव, ‘देवश्रुत छट्ठो । ‘उदय तित्थ-
पति सत्तमो, ‘शंख जीव विसिद्धो । ‘आणंद केरो
जीव हुश्ये, अट्ठम ‘पेढाल । ‘पोटिल नवमो-
‘सुणंद-जीव, जगनाथ दयाल । ‘श्रुतकीर्ति
दशमो ‘शतक, श्रावक व्रत गुणधार । ‘सुव्रत

* पार्श्वतरे असिधाई ।

इग्यारमो तित्थपति, ^{११}रेवइ जीव संमार ॥ २ ॥
^{१२}अमम तीर्थकर बारमो, ^{१३}कृष्ण वासुदेव जोइ ।
^{१४}निःकषाय तेरमो जिणंद, ^{१५}शतकी जीव होइ ।
^{१६}निःपुलाक चौदमो जिनेश, जीव ^{१७}बलदेव केरो ।
 शिव सुख लहिश्ये कर्म खपी, टाली भव फेरो ।
 पन्नरमो जिण ^{१८}निर्ममोए, ^{१९}सुलसा सावइ जाण ।
 सोलमो ^{२०}चित्रगुप्त-तणो, ^{२१}रोहिणी जीव वखाण
 ॥ ३ ॥ सत्तरमो जिणवर ^{२२}समाधि नाम, ^{२३}देवकी
 जीव जाणुं । अठारमो ^{२४}संवरनाथ नमुं, ^{२५}सयल
 जीव वखाणुं । ^{२६}दीपायणनो जीव हुश्ये, ओग-
 णीशमो जिनपति । ^{२७}यशोधर नामे गुण विशाल,
 नमश्ये सेवे सुरपति । ^{२८}करण जीव ^{२९}श्रीविजय-
 जिन, बीशमो जग आधार । ^{३०}मल्लिनाथ एकबी-
 शमो, ^{३१}नास्द शील भंडार ॥ ४ ॥ बावीशमो
^{३२}जिनदेव नाम, ^{३३}अंबड जीव होश्ये । तेबीशमो

२३ श्रीअनंतवीर्य, जीव २३ अमरलक्ष्मिने । चोवीश-
मो २४ श्रीभद्रंकर जिनेश, २४ स्वातभद्रंकर सोइ ।
क्षेत्र-विदेहे सिद्ध हुश्ये, नामांतर जोइ । इम चो-
वीशे जिन थव्या, ए आगामी सिद्ध जाण ।
श्रीसमरचंद्रसूरि आणंदसुं, जाणे गुणमणि
खाण ॥ ५ ॥

श्रीतारंगा तीर्थ-स्तवन ।

(सीधारथनारे नंदन दिनवुं-ए देशीमां)

स्वामी तारंग गिरिवर मंडणो, अजित जिने-
सर चंद । श्रीजिन दरिसने भविक चकोरडा,
पामे परमानंद ॥ १ ॥ प्रभु में भेटयो भव भय
भंजणो, फल्यो मनोरथ आज । उलट पहुतो ब-
हुला दिननो, सीधां सघलारे काज. प्र० ॥ २ ॥
पाप टल्याजी पोताना सहु, नाटां मुज अंतराय ।
दीठी मूरति अति रळियामणी, आव्यो वंछित
दाय. प्र० ॥ ३ ॥ पाजे चढतां तरुवर अति घणां,

दीशे विविध प्रकार । जात्रा आवे ते नर विसमें,
 एहनो ए उपहार. प्र० ॥ ४ ॥ थानक थानक
 झरणां नीरनां, खळहळ वहेतां अपार । सांभली
 तरस्यानी त्रश उपशमे, पीधे कवण विचार. प्र०
 ॥ ५ ॥ गेल करंतां गिरि शिखरे चडया, दीशे
 भवन उतंग । दक्षिण पश्चिम उत्तर बारणे, पेसतां
 विहसे अंग. प्र० ॥ ६ ॥ जाणे गिरिवर चंगे
 तारंगे, ए छे मुगट समान । सोहे मोहेजी चिहुं
 दिशी आवतां, स्थाप्यो अविचल स्थान. प्र०॥७॥
 नासा अग्रतिनयणे निरखतां, प्रभु पद्मासन पूर ।
 बेठा जे तसु वाणी सांभले, टाले संशय दूर. प्र०
 ॥८॥ मनने भावे ठवणा जिन थया, भाव जिन
 समवढ जाण । निंदित निंद्या वंदित वंदिया, ए
 संशय मन आण. प्र० ॥ ९ ॥ सिंहतणे भय व-
 नमां बीहतो, जाणे गयवर सार । लंछनने मिस

प्रभुपद अनुसर्या, शरणागत साधार. प्र० ॥१०॥
 तेम हुं अंतर रिपु भय भीहतो, आव्यो मन्नी
 साख । तुम पद कमल विमले भमरलो, स्वामी
 शरणे राख. प्र०॥११॥ कोटी शिला छे तेहथी दुकडी,
 कोडी सिद्धनो ठाम । त्यां छे प्रतिमा जे जिनवर
 तणी, तेहने करुं प्रणाम. प्र० ॥ १२ ॥

कलश-

एम अजित जिनवर सिद्धि सुहकर तारंग
 गिरिवर मंडणो, जितशत्रु विजया तणो अंगज
 दुरित दुःख विहंडणो । संशुण्यो भक्ते सूरिपार्श्व-
 चंद्र जे जुहारे ते सही, वली कुगति वारे आप
 तारे काज सारे शिव लही ॥ १३ ॥ इति ।

पछी जेने चोवीदार उपवास न होय ते पञ्चख्वाण
 परे. तेनो विधि आ रीते:—

अथ पञ्चस्काण पास्वा-विधि ।

स्वमासमण देइ इरियावही पडिक्की एक्क लोगस्सनो काउस्सग करी प्रगट लोगस्स कहे. । पछी स्वमासमण देइ, इच्छाकारेण संदिसह भगवन् चैत्यवंदन करुं ? इच्छं. पछी सिरिरसह-चैत्यवंदन करी, जंकिंचि, नमुत्थुगं, जावंति बे गाथा कही, अनंता सिद्धजीने माहरो नमस्कार होजो. पछी बे स्वमासमण पूर्वक स्तवननो आदेश भागी, एक नवकार गणी, उवसग्गहर स्तवन कहे. ते प्रमाणे:-

उवसग्गहर-स्तवन ।

उवसग्गहरं पासं, पासं वंदामि कम्म-घण-
मुक्कं । विसहर-विस-निन्नासं, मंगल-कल्लाण-
आवासं ॥१॥ विसहर-फुलिंग-मंतं, कंठ धारेइ
जो रुया मणुओ । तस्स गह-रोग-मारी, दुट्ठ-
जरा जंति उवसामे ॥२॥ चिट्ठउ दूरे मंतो, तुज्ज
यणामोऽवि बहु-फलो होइ । नर-तिरिएसुवि जीवा,
पावंति न दुस्ख-दोगच्चं ॥३॥ तुइ सम्मत्ते लद्धे,
चिंतामणि-कण्य-पाय-वग्ग्महिण । पावंति अवि-

ग्धेणं, जीवा अयरामरं ठाणं ॥ ४ ॥ इअ संथुओ
महायस !, भत्तिब्भर-निब्भरेण हिअएण । ता
देव ! दिज्ज बोहिं, भवे भवे पास-जिणचंद ! ॥ १॥

पछी जय बोयराय कहे. तयार पछी खमासमण देइ,
इच्छाकारेण संदिसह भगवन् पच्चख्खाण पारवा मुहपत्ति
पडिलेहुं ? इच्छं कही मुहपत्ति पडिलेहे. । पछी खमास-
मण देइ, इच्छाकारेण संदिसह भगवन् पच्चख्खाण पारं ?
यथाशक्ति, बीजे खमासमणे इच्छाकारेण० पच्चख्खाण
पुहं ? तदत्ति । पछी सामायिक पारवानी माफक जमणो
हाथ चरवळा उपरे स्थापी, एक नवका गणी, जे पच्च-
ख्खाण कर्युं होय ते नाम लइने पारे ते आ :—

उपवास कीधो तिविहार, आंबील-नीवी-
एकासणुं कर्युं तिविहार, पोरसी-साढपोरसी-पुरि-
मह-अवह-पच्चख्खाण कर्युं चोवीहार ।

आ रीते कहीने पछी पच्चख्खाण पारवा-गाथा
बोले ते आ मुजब.

फासिअं पालिअं चैव, सोहिअं तीरिअं तहा ।

किट्टिअं आराहिअं चेव, विसोहिज्ज जयं जई ॥१॥
 फासुअं एसणिज्जं च, जं जिणेहिं पवेइअं ।
 तं च नीरं गहिस्सामि, सामाइअ-पोसेह तहा ॥२॥

पछो बे खमासमण पूर्वक सज्जायनो आदेश मागी,
 एक नवकार गणी, अरहं देवो-सज्जाय करे । इति ।

पच्चख्खाण पार्या पछी-

पाणी पीवानी रीति ।

जो पाणी पीवुं होय तो जाचेलुं अचित्त जळ-कटा-
 सणा उपर बेसीने (नवकार गणी) पीए ने पछी
 पीधेल पात्र (वाटको के प्यालो) लुगढाथी लुंछीने मूके-
 पाणीवाळां पात्र-(वासण) उघाटां न राखे ।

पच्चख्खाण पार्या पछी—

आहार करवानी रीति ।

जो आंबील विगेरे करवा घरे जवानुं होय तो (द-
 र्शन करवा जवा-विधिमां बतावेल छे ते प्रमाणे तैयार
 थइ), गुरु महाराजनी रजा लइ ' मत्थएण वंदमि आव-

स्सही ' कही, इयां समिति शोधतां-(जयपाथी) जाय.
अने घरमां प्रवेश करीने-चरवळाथी भूमि पुंजी, कटा-
सणुं-(आसन) नाखी-बेसी, स्थापना स्थापीने इरि-
यावही पडिक्रमे. । पछो आहार करवाने ठेकाणे काजो
लइ, पाटलो-थाळो विगेरे भाजन तथा मुख प्रमार्जीने-
(साफ करीने), जोगवाइ होय तो मुनिने दान देइ-
(अतिथि संविभाग फरसी) ने, निश्चल आसने १मौनपणे
आहार करे. लोधेल वस्तुमांथी जराय छंडे नहीं अने
थाळो धोइने पाणी पीजाय ।

जेने घरे जवुं न होय ते पोसहशाळाए (उपाश्रये)
पूर्व (पोसह लीधा पहेलां) मेरीत पुत्रादिके आणेळो
आहार करे । ते त्यां-(पोसहशाळांमां) एक बाजुं जमीन
प्रमार्जी कटासणुं पाथरी-बेसी भाजन विगेरे पुंजीने नि-
श्चल आसने १मौनपणे आहार करे. तेपण लोधेल वस्तु-
मांथी बीलकुल पाळुं मूके नहीं अने थाळी धोइने पाणी
पीजाय ।

कारण विना सोपारी-लविंग विगेरे ग्रहण न करे.
पछी मुख शुद्ध करीने-

---

१ कारण पडे तो पाणी पीने बाले ।

ઘરે જમનારે પોસહશાઢાએ આવીને અને પોસહશા-
ઢાએ જમનારે પોસહશાઢામાંજ સ્થાપનાચાર્ય-સન્મુખ
આવી સ્વમાસમળ દેહને ઇરિયાવહી પઢિકમે. । પછી સ-
જનાય ધ્યાન-(મગઠું ગગઠું) કરે ।

ત્યાર પછી સવારના પોસહશાઢા બીજીવારની પઢિ-
લેહણા પાછલા પહોરે છ ઘડી (બેકલાક ને ચોવીશ મી-
નીટ) દિવસ (સૂર્ય) વાકી રહે તે સમયે પઢિલેહણ કરે
તેનો વિનિ આ રીતે:—

અથ સાંજની પઢિલેહણા-વિધિ ।

સ્વમાસમળ દેહ ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ મગવન્ પઢિપુન્ના-
પોરસી ? બીજે સ્વમાસમળે ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ મગવન્
ઇરિયાવહિયં પઢિકમામિ ? એમ કહી ઇરિયાવહી પઢિકમી
એક લોગસ્સનો કાઝસ્સગ કરી પ્રગટ લોગસ્સ કહે । પછી

(રાત્રિ પોસહ લેનારને પઢિલેહણા-વિનિ

અહિંથી શરુ થાય છે.)

સ્વમાસમળ દેહ ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ મગવન્ પઢિ

૧ ચોવીશ મીનીટની એક ઘડી સમજવી ।

लेहणं संदिसाएमि ? बीजे खमासमणे इच्छाकारेण० पडि-
लेहणं करेमि ? इच्छं कही, १ मुहपत्ति, २ चरवळो, ३
कटासणुं, ए ऋणवानां पडिलेहे । पछी खमासमण देइ,
इच्छाकारेण संदिसह भगवन् अंग-पडिलेहणं संदिसाएमि ?
बीजे खमासमणे इच्छाकारेण० अंग-पडिलेहणं करेमि ?
इच्छं कही, १ सूत्रनो कंदोरो, २ धोतीयुं, तथा ३ उत्तरा-
सण, ए ऋण वस्तु पडिलेहे । पछी खमासमण देइ,
इच्छाकारेण संदिसह भगवन् पोसहशाला प्रमार्जु ? एम
कही पोसहशाला/नो काजो एक स्थानके भेलो करे-
एटले जेटलामां अंग पडिलेहण वर्युं होय तेटलामांथी
चरवळावती काजो लइ एक बाजुं एकठो करे ।

पछी खमासमण देइ, इरियावही पडिकमी एक लो-
गस्सनो काउस्सग करी मगट लोगस्स कहे. पछी खमा-
समण देइ, इच्छाकारेण संदिसह भगवन् पडिलेहणा पडि-
लेहावोजी ? एम कही स्थापनाचार्यजीनो वैयावच्चं करे ।

पछी खमासमण देइ, इच्छाकारेण संदिसह भगवन्
सज्जायं संदिसाएमि ? बीजे खमासमणे इच्छाकारेण०
सज्जायं करेमि ? इच्छं कही एक नवकार गणी, अरहं

देवो-सज्जाय करे. तयार बाद बांदणा वे देइ पञ्चखवाण३
करे ।

पछी खमासमण देइ, इच्छाकारेण संदिसह भगवन्
उपधि-पडिलेहणं संदिसाएमि ? बीजे खमासमणे इच्छा-
कारेण० उगधि-पडिलेहणं करेमि ? इच्छं कही, बाकी
रहेल वस्त्र पडिलेहे ।

पछी डंडासण लइ तेनुं पडिलेहण करी काजो ले.
ए काजानी अंदर जीवजंतु बराबर तपासी जयणाथी का-
जाने सुपडीमां लइ शुद्ध जग्या जोइ ' अणुजाणह जस्स-
वग्गहो ' कही परठवे परठवीने ' वोसिरे ' कहे । इति ।

पछी स्थापनाजी पासे आवीने देववांदे तेनो विधि
आ प्रमाणे:-

अथ सांजे देववंदन-विधि ।

खमासमण देइ इरियावही पडिकमी एक लोगस्सनो
काउस्सग्ग करी प्रगट लोगस्स कहे ।

पछी उत्तरासण करी, खमासमण देइ, इच्छाकारेण
संदिसह भगवन् चैत्यवंदन करुं ? इच्छं कही, नीचे बेसी

१ पाणी पीवुं न होय तो ।

हावो ढींचण उंचो राखी, बे हाथ जोडी चैत्यवंदन बोले.
तेमां (सांजना देववांदवामां) चैत्यवंदन, स्तुति तथा
स्तवन आ कहे बाकी विधिपूर्ववत् ।

श्रीआदिनाथजिन-चैत्यवंदन ।

सिरि-सिद्ध चक्र-नवपय,—महल-पढामिल-
पयमय ! जिणंद ! । असुरिंद-सुरिंदच्चिय,—पय-
पंकय ! नाह ! तुज्ज नमो ॥ १ ॥ सिरि-रिसहेसर-
सामिय !, कामिय-फलदाण-कप्पतरु-कप्प ! ।
कंदप्प-दप्प-गंजण !, जव-भंजण ! देव ! तुज्ज
नमो ॥ २ ॥ सिरि-नाभि- नाम-कुलगर,—कुल-
कम-लुल्लास-परम-हंस-सम ! । असम-तम-
तम—तमोभर,—हरणिक—पईव ! तुज्ज नमो
॥ ३ ॥ सिरि-मरुदेवा-सामिणि,—उदर-दरी-उदरि-
य-केसरि-किसोर ! । घोर-भुय-दंड-खंडिय,—प-
यंड-मोहस्स तुज्ज नमो ॥ ४ ॥ इत्थंवागु-वंस-

भूसण !, गय-दूसण ! दुरिय-मयगल-मइंद ! ।
 चंद सम-वयण ! वियसिय, नीलुप्पल-नयण !
 तुज्ज नमो ॥ ५ ॥ कल्लाण-कारणुत्तम, तत्त-कणय-
 कलस-सरिस-संठाण ! । कंठ-ट्टिय-कल कुंतल,-
 नीलुप्पल-कलिय ! तुज्ज नमो ॥ ६ ॥ आईसर !
 जोईसर, लय-गय-मण-लख्ख-लख्खिय-सरूव ! ।
 भव-कूव-पडिय-जंतु, तारण ! जिणनाह ! तुज्ज
 नमो ॥ ७ ॥ सिरि-सिद्धसेल-मंडण !, दुह-खं-
 ढण ! खयरराय-नत-पाय ! । सयल मह सिद्धि-
 दायग ! जिणनायग ! होउ तुज्ज नमो ॥ ८ ॥
 तुज्ज नमो तुज्ज नमो, तुज्ज नमो देव ! चैव
 तुज्ज नमो । पणय-सुर-स्यण-सेहर, रुइ-संजिय
 पाय ! तुज्ज नमो ॥ ९ ॥

श्री सिद्धचक्र-स्तुति ।

उपपन्न-सन्नाम-मंहो-मयाणं, सप्पादि-हेरास-

ण-संठियाणं । सद्देसणा-णंदिय-सज्जणाणं, नमो
 नमो होउ सया जिणाणं ॥१॥ सिद्धाण-माणंद-
 रमा-लयाणं, नमो नमोऽणंत-चउकयाणं । सूरीण
 दूरीकय-कुग्गहाणं, नमो नमो सूर-सम-प्पमाणं
 ॥ २ ॥ सुत्तत्थ-वित्थारण-तप्पराणं, नमो नमो
 वायग-कुंजराणं । साहूण संसाहिय-संजमाणं,
 नमो नमो सुद्ध-दया-दमाणं ॥३॥ जिणुत्त-तत्ते
 रुद्ध-लख्खणस्स, नमो नमो निम्मल-दंसणस्स ।
 अन्ताण-संमोह-तमो-हरस्स, नमो नमो नाण-
 दिवायरस्स ॥ ४ ॥ आराहिआ-ऽखंडिअ-सक्कि-
 यस्स, नमो नमो संजम-वीरियस्स । कम्महु-
 मुम्मूलण-कुंजरस्स, नमो नमो तिव्व-तवो-भर-
 स्स ॥ ५ ॥

इअ नवपय-सिद्धं लद्धि-विज्जा-समिद्धं,
 पयडिय-सरक्कगं हीति-रेहा-समग्गं ।

दिसिवइ-सुरसारं खोणि-पीढा-वयारं,

तिजय-विजय-चक्रं सिद्धचक्रं नमामि ॥ ६ ॥

श्रीसुमतिनाथजिन-स्तवन ।

(मोहो मुज मन तुम गुणे-ए देशीमां)

वंश इख्यागे राजीयो, सोवन वर्ण शरीरोजी ।
महिमा जग जसु महमहे, मंदर गिरि जेम धी-
रोजी ॥ १ ॥ सुमति जिणंद जुहारीये, स्वामी
सुमति तणा दातारोजी । मात सुमंगळा उर धर्या,
मेघ नरेंद्र मल्हारोजी. सुमति० ॥ २ ॥ सारस
वाणी रस रसे, कोयल जेम सहकारोजी । लंछन
मिसे सेवा करे, प्रभु तरण तारण संसारोजी.
सु० ॥ ३ ॥ गर्भ छातां सुत कारणे, मांडयो शो-
क्ये विवादोजी । प्रभु जननी ते टाळीयो, प्रसर्यो
जग जश नादोजी. सु० ॥ ४ ॥ सुमति नाम
तिण जिनतणो, दीघो करी उछहोजी ।

इण नामे प्रभु समस्तां, होश्ये वंछित लाहोजी.
 सु० ॥ ५ ॥ देहमान धनु तीनसें, जेहनो जगह
 विदितोजी । संजम अवसर आदरी, मोह मल
 जिण जितोजी. सु० ॥ ६ ॥ पार्श्वचंद्रसूरि वी-
 नवे, सुमति सदा मुज देजोजी । पंचम गति
 देवा तणी, माहरी विनति सफल करेजोजी. सु०
 ॥ ७ ॥ इति ।

देववंदन कर्या पछी जेने रात्रि पोसह होय तेने-
 सांजे पडिकमणुं शरु कर्या पहेलां करवानी क्रिया ।

जो रात्रि पोसह होय तो कुंडळ ले अने चुनावाळ
 पाणी राखे. पछी स्वमासमण देइ, इरियावही पडिकमी
 एक लोमस्सनो काउस्सग करी भगट लोमस्स कहे ।

पछी स्वमासमण देइ इच्छाकारेण संदिसह भगवन

१ पडिलेहण करती वस्ते पञ्चस्त्राण न कर्युं होय
 तो मर्हि छेनु ।

ચંદિલ શ્રુમિ પ્રમાર્જું ? એમ કહી, ચોવીશ માંડલા કરે.

પ્રથમ સંકારા પાસેની જગ્યાએ:—

- ૧ આઘાટે આસન્ને ઉચ્ચારે પાસવળે અળહિયાસે ।
- ૨ આઘાટે આસન્ને પાસવળે અળહિયાસે ।
- ૩ આઘાટે મજ્જે ઉચ્ચારે પાસવળે અળહિયાસે ।
- ૪ આઘાટે મજ્જે પાસવળે અળહિયાસે ।
- ૫ આઘાટે દૂરે ઉચ્ચારે પાસવળે અળહિયાસે ।
- ૬ આઘાટે દૂરે પાસવળે અળહિયાસે ।

બીજા ઉપાશ્રયના દ્વાર માંહેની તરફ:—

- ૧ આઘાટે આસન્ને ઉચ્ચારે પાસવળે અહિયાસે ।
- ૨ આઘાટે આસન્ને પાસવળે અહિયાસે ।
- ૩ આઘાટે મજ્જે ઉચ્ચારે પાસવળે અહિયાસે ।
- ૪ આઘાટે મજ્જે પાસવળે અહિયાસે ।

---

૧ આ માંડલા કરવાનો હેતુ-રાત્રિએ પોસહમાં વઢી-નીતિ, ઋષુનીતિ વિગેરે પરઠવવા યોગ્ય જમ્યા જોવાને માટે છે ।

५ आघाटे दूरे उच्चारें पासवणे अहियासे ।

६ आघाटे दूरे पासवणे अहियासे ।

त्रीजा उपाश्रयना द्वार बहारना भाग तरफः—

१ अणाघाटे आसन्ने उच्चारें पासवणे अणहियासे ।

२ अणाघाटे आसन्ने पासवणे अणहियासे ।

३ अणाघाटे मज्जे उच्चारें पासवणे अणहियासे ।

४ अणाघाटे मज्जे पासवणे अणहियासे ।

५ अणाघाटे दूरे उच्चारें पासवणे अणहियासे ।

६ अणाघाटे दूरे पासवणे अणहियासे ।

चोथा थंडिलने स्थानके वेगळाः—

१ अणाघाटे आसन्ने उच्चारें पासवणे अहियासे ।

२ अणाघाटे आसन्ने पासवणे अहियासे ।

३ अणाघाटे मज्जे उच्चारें पासवणे अहियासे ।

४ अणाघाटे मज्जे पासवणे अहियासे ।

५ अणाघाटे दूरे उच्चारें पासवणे अहियासे ।

૬ અળાઘાટે દૂરે પાસવળે અહિયાસે ।

૬ રીતે માંડલા કરે ઇટલે જે જે જગ્યાએ કરવા લખ્યું છે તે તે જગ્યા જોડે રાખે અને ઉપર કહેલ માંડલા સ્થાપનાધાર્ય-પાસે જ્યારે કરે ત્યારે તે તે જગ્યાએ દષ્ટિનો ઉપયોગ રાખે ।

પછી ફરીથી ઇરિયાવહી-લોગસસ સુધી કહીને ચૈત્યવંદન શરૂ કરે. અને દિવસના ચોસઠવાલા પક્ત ખમાસમણ દેડને ઇરિયાવહી-લોગસસ સુધી કહી પછી ચૈત્યવંદન શરૂ કરે ।

ગમળાગમળ કહેવાનો સમય ।

જ્યારે પ્રતિક્રમણ કરે ત્યારે તેમાં દેવસિઅં આલોડં ? ઇચ્છં આલોષમિ જો મે દેવસિઓં પાઠ આવેછે, તે કહી રહ્યા પછી ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્ ગમળાગમળં આલોડું ? એમ બોલી ગમળાગમળ કહે. તે આ પ્રમાણે:-

ઈર્યા સમિતિ, ભાષા સમિતિ, ઇષળા સમિતિ, આદાન-નિસ્સ્વેળા સમિતિ, પારિષ્ઠાપનિકા સમિતિ, મનોગુપ્તિ, વચન-ગુપ્તિ, કાય-ગુપ્તિ, ઇ

पांच समिति, त्रण गुप्ति, आठ प्रवचन माता, श्रावक तणे धर्मे, पोसह-सामायिक मांही, जे कांइ खंडन विराधना थड होय, ते सवि हुं मन वचन कायाए करी तस्स मिच्छामि दुक्कडं ।

त्यार पछी सप्तलाख, अठार पापस्थानक तथा चार विकथा कहे ।

अथ सांजे पोसह पारवा-विधि ।

दिवसना पोसहवाळा सांजे पडिकमणुं कर्या पछी समय थाय त्यारे. खमासमण देइ इरियावही-पडिकमे, पछी खमासमण देइ इच्छाकारेण संदिसह भगवन् चैत्य-वंदन करुं ? इच्छं कही चैत्यवंदन बोळे ते आ रीते:-

चउकसाय-चैत्यवंदन ।

चउकसाय-पडिमल्लुल्लूरण, दुज्जय-मयण-
बाण-मुसुसूरण । सरस-पिअंगु-वन्न गयगामी,
जयउ पास भुवणत्तय-सामी ॥ १ ॥ जसु तणु-

कंति-कट्ठप सिणिद्धो, सोहइ फणि-मणि-कि-
रणा-लिद्धो । नुन्नवजलहर-तडिल्लय-लंछिय,
सो जिण पास पयच्छउ वंछिय ॥ १ ॥

पछी नमुत्थुणं अने जावंति बे गाथा बोली, अनेता
सिद्धजीने माहारो नमस्कार होजो कही, बे खमासमण
पूर्वक स्तवननो आदेश मागी एक नवकार गणी. उवस-
ग्गहर स्तवन तथा जयवीरराय कहे ।

पछी खमासमण देइ इच्छाकारेण संदिसह भगवन्
पोसह पारवा मुहपत्ति पडिलेहुं ? इच्छे कही मुहपत्ति प-
डिलेही खमासमण देइ इच्छाकारेण संदिसह भगवन् पो-
सह पारुं ? यथाशक्ति, बीजे खमासमणे इच्छाकारेण
पोसह पुरुं ? तहत्ति कही, चरवळा उपर जमणो हाथ स्था-
पी, एक नवकार गणीने-सागरचंदो कहे ते आ प्रमाणे:-

सागरचंदो कामो, चंदवडिंमो सुदंसणो धन्नो ।
जेसिं पोसह-पडिमा, अखंडिआ जीवियंतेऽवि ॥१॥
जेतव-सोसिय-काया, ते सव्वे हुंति संथुआ जाया
आणंद-कामदेवा, सुसावया दसवि ते धन्ना ॥२॥

धन्ना सलाहणिज्जा, सुलसा आणंद-कामदेवा य ।
जासु पसंसइ भयवं, दढव्वयंतं महावीरो ॥ ३ ॥
पोसहे सुहे भावे, असुहाइं खवेइ नत्थि संदेहो ।
छिंदइ तिरिनिश्यगइं, पोसहविहिअप्पमत्तो य । ४ ॥
पोसह-सामाइअ-सं, ठिअस्स जीवस्स जाइ जो कालो
सो सफलो बोधव्वो, सेसो संसार-फलहेऊ ॥ ५ ॥

पछी खमासमण देइ इच्छाकारेण संदिसह भगवन्
सामायिक पाहं ? यथाशक्ति, बीजे खमासमणे इच्छाका-
रेण० सामायिक पुहं ? तद्वत्ति. पछी पोसह पारवान्नी
भाफक हाथ स्थापी, एक नवकार गणी, सामाइअ वयजु-
त्तो कहे. ते आ मुजवः--

सामाइअ-वयजुत्तो, जाव मणे होइ नियम-संजुत्तो
छिन्नइ असुहं कम्मं, सामाइअ-जत्तिआवारा ॥ १ ॥
सामाइअम्मि उ कए, समणो इव सावओ हवइ
जम्हा । एएण कारणेणं, बहुसो सामाइअं कुज्जा ॥ २ ॥
पोसह-सामायिक-व्रत विधिए लीधुं, वि-

धिए पार्यु, विधि करतां, जे कांइ अविधि आशा-
तना थइ होय, ते सविहुं मन वचन कायाए करी
तस्स मिच्छामि दुक्कडं.

दश मनना, दश वचनना, बार कायाना,
एवंकारे बत्तीश दूषणमां, जे कांइ जाणतां अजा-
णतां दूषण लाग्युं होय, तस्स मिच्छामि दुक्कडं।
पछी त्रण नवकार गणे । इति ।

रात्रि पोसहवाळा पडिक्कमणुं करीने सज्जाय ध्यान
(भणवुं गणवुं) करे. पछी ज्यारे एक पहोर रात्रि जाय
त्यारे संथारा पोरसी भणावे. ते आ रीते:-

अथ राइ संथारा पोरसी-विधि ।

खमासमण देइ इच्छाकारेण संदिसह भगवन् बहु प-
डिपुन्ना पोरसी ? बीजे खमासमणे इच्छाकारेण० इरिया-
वट्ठियं पडिक्कमामि ? एम कही, इरियावही पडिक्कमे ।

पछी खमासमण देइ इच्छाकारेण संदिसह भगवन्
बहुपडिपुन्ना पोरसी चैत्यवंदन करुं ? इच्छं. कही, नीचे

बेसी चउकसाय- चैत्यनंदनथी जय बीयराय सुधी (जेम
देवसी पडिकमणुं करनारा करे छे तेम) करीने, खमास-
मण देइ इच्छाकारेण संदिसह भगवन् राइ संथारा पोरसी
मुहपत्ति पडिलेहुं ? इच्छं कही, मुहपत्ति पडिलेहे. पछी
नीचे प्रमाणे 'संथारा पोरसी' नो पाठ बोले:--

अणुजाणह जिठिज्जा !, जिठिज्जा ! निसिहि नमो ।
खमासमणाणं गोय, - माईणं महामुणीणं ॥ १ ॥

पछी नवकार तथा करेमि भंते ! नो पाठ त्रणवार
कहे । पछी

अणुजाणह परमगुरु !, गुणगण-रयणेहि
मंडिग-सरीरा । बहुपडिपुन्ना-पोरसी, राइअं
संथारयं ठामि ॥ १ ॥ अणुजाणह संथारं, बाहु-
वहाणेण वाम-पासेणं । कुकुड-पाय-पसारण,
अतरंत पमज्जए भूमिं ॥ २ ॥ संकोइअ संडासा,
उव्वट्ठंते अ काय-पाडिलेहा । दव्वाइ उवओगा,
उस्सास-निरुंभणाज्जोए ॥ ३ ॥ जइ मे हुज्ज

पमाओ, इमस्स देहस्सिमाइ रयणीए । आहार-
मुवहि-देहं, सव्वं तिविहेण, वोसिरे ॥४॥ अरि-
हंतो मह देवो, जावज्जीवं सुमाहुणो गुरुणो ।
जिण-पन्नत्तं तत्तं, इअ सम्मत्तं मए गहिअं ॥५॥

चत्तारि मंगलं-अरिहंता मंगलं, सिद्धा मंगलं,
साहू मंगलं, केवलि-पन्नत्तो धम्मो मंगलं । च-
त्तारि लोगुत्तमा-अरिहंता लोगुत्तमा, सिद्धा लो-
गुत्तमा, साहू लोगुत्तमा, केवलि-पन्नत्तो धम्मो
लोगुत्तमो । चत्तारि सरणं पवज्जामि-अरिहंते स-
रणं पवज्जामि, सिद्धे सरणं पवज्जामि, साहू स-
रणं पवज्जामि, केवलि-पन्नत्तं धम्मं सरणं पव-
ज्जामि ।

चउरंगो जिणधम्मो, न कओ चउरंग-सरण-
मवि न कयं । चउरंग-भवु-च्छेओ, न कओ

हा ! हारिओ जम्मो ॥१॥ अरिहंत-सिद्ध-साहू,
 केवलि-कहिओ सुहावहो धम्मो । एए चउरो च-
 उगइ,-हरणो सरणं लहइ धन्नो ॥ २ ॥ पाणाइ-
 वाय-मलिअं, चोरिकं मेहुणं दविण-मुच्छं । कोहं
 माणं मायं, लोभं पिज्जं तहा दोसं ॥३॥ कलहं
 अब्भरुखाणं, पेसुन्नं रइअरइ-समाउत्तं । परप-
 रिवायं माया,-मोसं मिच्छत्तसलं च ॥४॥ वोसि-
 रिसु इमाइं मुख्खमग्ग-संसग्ग-विग्घ-भूआइं ।
 दुग्गइ-निबंधणाइं, अट्ठास्स-पाव-अणाइं ॥ ५ ॥

सात लाख पृथ्वीकाय, सात लाख अप्काय, सात
 लाख तेउकाउ, सात लाख वाउकाय, दश लाख प्र-
 त्येक वनस्पतिकाय, चउद लाख अनंतकाय, बे लाख
 बेइंद्री, बे लाख तेइंद्री, बे लाख चउरिंद्री, चार लाख
 नारकी, चार लाख देवता, चार लाख तिर्यच, चउद
 लाख मनुष्य पंचेद्री, एवंकारे चोराशी लाख जीवा

જોનિને વિષે માહારે જીવે જે કોઈ જીવ હણ્યો
હોય, હણાવ્યો હોય, હણતાં પ્રત્યે અનુમોદ્યો હોય,
તે સવિ હું મનવચન કાયાએ કરી તસ્મિ મિચ્છા-
મિ દુક્કડં ।

એગોઽહં નત્થિ મે કોઈ, નાહ-મન્નસ્સ કસ્સઈ ।

એવં અદીણ-મણસો, અપ્પાણ-મણુસાસઈ ॥ ૧ ॥

એગો ય વચ્ચઈ જીવો, એગો ચેવ ઉવજ્જઈ ।

એગસ્સ હોઈ મરણં, એગો સિજ્જઈ નીરઓ ॥૨॥

એગો મે સાસઓ અપ્પા, નાણ-દંસણ-સંજુઓ ।

સેસા મે બાહિરા ભાવા, સબ્બે સંજોગલક્ખણા ॥૩॥

સંજોગ-મૂલા જવિણે, પત્તા દુરુલ્લ-પરંપરા ।

તમ્હા સંજોગ-સંબંધં, સબ્બં તિવિહેણ^૧ વોસિરે ॥૪॥

૧ પાઠાંતરે ભાવેણ ।

આ રીતે સંચારા પોરસી કહીને પછી નવકાર ગણે,
સંસાર-સ્વરૂપ ભાવે, અર્થ વિચારે, નિદ્રા ટાલવાની લખ
કરે । ઇતિ ।

પછી ઝ્યારે નિદ્રા પીઢિત થાય ત્યારે સંથારો કરે.
તે આ પ્રમાણે:—

(રાત્રે) સંથારો કરવાનો રીતિ ।

પ્રથમ જમીન પઢિલેહીને સંથારીયું અથવા કામળી
પાથરે, તેના ઉપર ઉત્તરપટ્ટો (એક પઢવાલો ઓછાડ)
પાથરે. પછી મુહપત્તિ—ચરવલો પડશે મૂકી, માતરીયું વસ્ત્ર
પહેરીને ઢાબે પડશે હાથનું ઓસીકું કરીને સુવે ।

પછી પાછલી રાત્રે જાગી, નવકાર ગણી, ભાવના
ભાવી, માત્રાની વાગા ટાલી આવે. પછી તેમને (રાત્રિ
પોસઢવાલાઓને)—

સવારમાં ઉઠીને કરવાની ક્રિયા ।

સ્વમાસમણ દેહ ઇરિયાવહી પઢિક્કમી, કુસુમિણ દુસુ-
મિણનો કાઉસ્સગ્ગ કરીને રાહ પઢિક્કમણું કરે ।

પછી સમય થાય ત્યારે ‘સવારની પઢિલેહના—વિધિ’
વઢે પઢિલેહન કરે અને ‘સજ્જાય કરવા—વિધિ’ થી સ-
જ્જાય કરે । પછી દેવવાંદે તેમાં ચૈત્યવંદન, સ્તુતિ તથા
સ્તવન આ કહે. બાકી વિધિ પૂર્વવત્ ।

श्रीविमलाचलमंडन-आदिनाथजिन-चैत्यवंदन ।
 आदिनाथ ! जगन्नाथ !, विमलाचलमंडन ! ।
 जय नाभि-कुलाकाश,-प्रकाशन-दिवाकर ! ॥१॥
 तव नाथ ! पदांभोज,-मेवा-ऽतिदुर्लभा भवेत् ।
 पुण्य-संभार-हीनानां, कल्पवल्लीव देहिनां ॥ २ ॥
 ते धन्या मानवा देवा, यैरापि तव शासनं ।
 वंदनीया विभो ! ते ये, वंदन्ते भवतः पदौ ॥३॥
 प्रचंडतम-रागादि,-रिपु-संघात-घातकं ।
 श्रीयुगादि-जिनाधीशं, देवं वंदे सदा मुदा ॥४॥
 श्रीशत्रुंजय-कोटोर !, कृतं राज्यश्रिया विभो ! ।
 सर्वाऽघ-नाशनं मेऽस्तु, शासनं ते भवे भवे ॥५॥

श्रीसिद्धाचलमंडन-युगादिजिन-स्तुति ।

पूर्णानंदमयं महोदयमयं कैवल्य-चिद्दृग्मयं,
 रूपातीतमयं स्वरूप-रमणं स्वाभाविकी-श्रीमयं ।
 ज्ञानोद्योतमयं कृपारसमयं स्याद्वाद-विद्यालयं,

श्रीसिद्धाचल तीर्थराज-मनघं वंदेऽहमादीश्वरं ॥ १ ॥
 श्रीमद्-युगादीश्वर-मात्मरूपं, योगिंद्रगम्यं विम-
 लाद्रिसंस्थं । सद्ज्ञान सद्दृष्टि सुदृष्ट लोकं, श्री-
 नाभिसूनुं प्रणमामि नित्यं ॥ २ ॥ राजादनाब्ध-
 स्तन-भूमिभागे, युगादि-देवांघ्रि-सरोजपीठं ।
 देवेंद्रवंदं नरराजपूज्यं, सिद्धाचलाग्रस्थित-मर्च-
 यामि ॥ ३ ॥ आदिप्रभो-र्दक्षिण-दिग्बिभागे,
 सहस्र-कूटे जिनराज-मूर्तीः । सौम्याकृतीः सिद्ध-
 तती निभाश्च, शत्रुंजयस्थाः परंपूजयामि ॥ ४ ॥
 आदिप्रभो-र्वक्त्र-सरोरुहाब्ज, विनिर्गतां श्री-
 त्रिपदी-मवाप्य । यो द्वादशांगी विदधे गणेशः,
 स पुंडरीको जयताञ्छिवाद्रौ ॥ ५ ॥

श्रीशत्रुंजयमंडन कृष्णभेदेवजिन-स्तवन ।

सफल एह अवतार माहायगे, इणे संसार
 असार । नरभव लही हस्त्रे मन वाश्यो, देवगुरु

धर्म विचार. भावसुं ॥ १ ॥ जतम विमलगिरि
 चढश्युं, शुद्धे ध्यान रतन मन जढश्युं । श्री-
 रिसद्वतणा गुण ग्रहीश्युं, ए तो मन वांछित फल
 लहीश्युं. भा० जतन० ॥१॥ करत विचार श्रवणे
 सांभळीयो, श्रीशेत्रुंजे तीरथ सार । इणगिरि सिद्धि
 अनंता पहुता, टाळी भव अवतार. भा० जतन०
 ॥ ३ ॥ सहस सहस मुनिवर परवारिया, थावच्चा
 शुक्र सिद्धा । पंच सयासुं सेलग मुनिपति, शिव-
 नगरी पद लीद्धा. भावसुं ज० ॥ ४ ॥ पंडव पं-
 च य जालि मयालि, प्रमुख यादव रिद्धि छंडी ।
 तप जप कर्म खपीने इण गिरि, प्रीति मुक्तिसुं
 मंडी. भा० ज० ॥५॥ अंगुल अंगुल सिद्ध अ-
 नंता, सूत्र ववन सहहीए । जेहनुं नाम विशेष
 न लहीए, ते तीरथ केम कहीए. भा० ज० ॥६॥
 उत्तम पुरुषे इणगिरि वासो, तेणे ए तीरथ भणी-

ए । तसु दंसण जे भावे पामे, सफल जनमतसु
गणीए. भा० ज० ॥७॥ तेणे कारण मुज मन उमाहुं,
श्रीशेठुंजे जात्रा काज । मोरतणी पेरे हुवो हर-
खित, सांभळी जलधर गाज. भा० ज० ॥ ८ ॥
नरभव पामी छहरी पालत, विधिसुं यात्रा करीए ।
प्रवहणपुरी जेम व्यापारी, हेले भवजल तरीए.
भा० ज० ॥ ९ ॥ ^१ब्रह्मचारीने ^२भूमिसंथारी, ल-
हीए ^३एकल आहारी । ^४पदचारीने ^५सचित्त परि-
हारी, ^६शुद्धा समकितधारी. भा० ज० ॥ १० ॥
धन्य वरष धन्य मास ए पक्ष, धन्य दिवस धन्य
याम । धन्य घडी धन्य धन्य ए वेळा, जिण प्रभु
करुं प्रणाम. भा० ज० ॥ ११ ॥ विनवीए श्रीशे-
ठुंजा स्वामी, वळी वळी दंसण देजो । करजोडी
पार्श्वचंद्रसूरि बोले, विनती सफल करेजो. भा०
ज० ॥ १२ ॥ इति ।

૪ પાપના કામથી ડરવું ।

૫ પ્રસિદ્ધ દેશાચાર પ્રમાણે વર્તવું ।

૬ કોઈનો અવર્ણવાદ બોલવો નહીં ।

૭ જે ઘરમાં પેસવા નિકળવાના અનેક રસ્તા ન હોય અતિગુપ્ત તથા અતિ પ્રગટ ન હોય અને પાડોશી સારા હોય તેવા ઘરમાં રહેવું ।

૮ સારા આચરણવાળા પુરુષોની સોબત કરવી ।

૯ માતા તથા પિતાની પૂજા કરવી એટલે તેમનો સર્વ રીતે વિનય સાચવવો અને તેમને પ્રસન્ન રાખવાં ।

૧૦ ઉપદ્રવવાળા સ્થાનનો ત્યાગ કરવો એટલે લ-
ઢાડ, દુકાળ વિગેરે અડચણવાળાં ઠેકાણાં છોડવાં ।

૧૧ નિંદિત કામમાં ન પ્રવર્તવું એટલે નિંદવા યોગ્ય કામ ન કરવાં ।

૧૨ આવક પ્રમાણે સ્વસ્થ રાખવું ।

૧૩ ધનને અનુસરતો વેષ રાખવો એટલે પેદાશ પ્ર-
માણે પોશાકી રાખવી ।

૧૪ મુદ્દિનના આઠ ગુણ સેવવા, તે આઠ મુખનાં નામ-
૧ શાસ્ત્ર સાંભળવાની ઇચ્છા, ૨ શાસ્ત્ર સાંભળવું, ૩ તેનો

अर्थ समझवो, ४ ते याद रखवो, ५ उह-तर्क करवो ते सामान्य ज्ञान, ६ अपोह-विशेष ज्ञान, ७ उहापोहथी संदेह न रखवो, ८ तत्त्वज्ञान एटले आ वस्तु आमज छे एवो निश्चय करवो ।

१५ दररोज धर्म सांभळवो जेथी बुद्धि निर्मळ थाय ।

१६ पहेलां जमेलुं भोजन पची जाय तयार पछी नवुं भोजन करवुं ।

१७ ज्यारे खरी भुख लागे तयारे खावुं, पण एकवार खाधा पछी तरतज मीठाइ विगेरे आवेलुं जोइ लालचथी तेनी उपर खावुं नहीं कारणके अपचो थाय ।

१८ परस्पर बाधा न आवे तेम धर्म, अर्थ अने काम ए त्रण वर्ग साधवा ।

१९ अतिथि तथा गरीबने अन्न पानादि आपवुं ।

२० निरंतर अकदाग्रही थवुं एटले कोइने पराभव करवाना परिणामे करी अनीतिथी कामनो आरंभ करवो नहीं ।

२१ गुणी पुरुषोनो पक्षपात करवो एटले तेम नुं बहुमान करवुं ।

२२ निषिद्ध देशकालनो त्याग करवो एटले राजा

तथा लोकोप निषेध करेला देशकाळमां जवुं नहीं ।

२३ पोतानी शक्तिने अनुसरीने कामनो आरंभ करवो ।

२४ व्रतने विषे रहेला तथा ज्ञान वृद्ध एवा पुरुषोने पूजवा एटले तेमनो सारी रीते विनय सांचववो ।

२५ पोषण करवा योग्य एवां मातापिता स्त्री पुत्रा-
दिकनुं भरण पोषण करवुं ।

२६ दीर्घदर्शी-जे काम करे तेमां लांबी द्रष्टि फोरवी तेनां शुभाशुभ फळनो तपास करी चालवुं ।

२७ विशेषज्ञ-दरेक वस्तुनो तकावत समजी पोताना आत्माना गुणदोषनो तपास करवो ।

२८ कृतज्ञ-कर्या कामनो जाण एटले करेला उप-
कारने तथा अपहारने समजवो ।

२९ लोकवल्लभ-विनयादि गुणे करी जनसमूहने प्रिय थवुं ।

३० लज्जाळु-लाजवाळो एटले लाजमर्यादामां रहेवुं ।

३१ दयाळु-प्राणी मात्र उपर दयाभाव राखवो ।

३२ सुंदर आकृतिवान् एटले क्रूर आकृतिनो त्याग करी सुंदर आकार राखवो ।

३३ परोपकारी-परने उपकारी थवुं ।

३४ अंतरंगारिजित-काम, क्रोध, लोभ, मान, मद तथा हर्ष ए छ अंतर वेरीने जीतवा ।

३५ वशी कृतेन्द्रियग्राम-इन्द्रियोना समूहने वश करवा एटले सर्वे इन्द्रियोने वश करवानो अभ्यास करवो ।

बालजीवोने मोढे करवा सुगम पढे माटे उपरना मार्गानुसारीना पांत्तीश बोल संक्षेपथी लख्या छे. विवरण ग्रंथांतरोमांथी जोड़ लेवुं ॥

श्रावकना २१ गुण ।

१ अक्षुद्र-क्षुद्र मतिवाळो न होय पण गंभीर होय ।

२ रूपवान्-शरीर संबंधी सुंदर अंगोपांगवाळो होय ।

३ प्रकृतिसौम्य-स्वभावथी पापदोष रहित एटले शांत स्वभावी होय ।

४ लोकप्रिय-विनयादि गुणे करी जनसमूहने प्रिय होय ।

५ अक्रूर-क्रूर आकृतिथी रहित एटले पवित्रहृदयी होय ।

૬ મીઠુ-આલોક તથા પરલોક સંબંધીના દુઃસ્વથી
અને અણયગ્નથી ઢરતો રહે ।

૭ અશઠ-કુડકપટથી રહિત હોય પટલે સજ્જન હોય ।

૮ સુદાક્ષિણ્યવાન-સમયોચિત વર્તી સામા માણસનું
દીલ પ્રસન્ન કરનાર હોય ।

૯ લજ્જાલુ-સ્વકુલાદિકની લજ્જાવાળો હોય ।

૧૦ દયાલુ-પ્રાણીમાત્ર ઉપર દયાભાવ રાખનાર હોય ।

૧૧ મધ્યસ્થ સોમદ્રષ્ટી-સૌમ્ય દ્રષ્ટિવાળો હોય પટલે
નિષ્પક્ષપાતપણે વસ્તુતત્ત્વને યથાર્થ રીતે ઓઝસી મધ્યસ્થ-
તાથી દોષને દૂર કરનાર હોય ।

૧૨ ગુણરાગી-ગુણી પુરુષોને માન આપનાર તથા
સૈઓનોજ પક્ષ કરનાર હોય ।

૧૩ સત્કથારુચ-સારી સારી ધર્મસંબંધી કથાઓનો
ઉપદેશ કરનાર હોય ।

૧૪ સુપક્ષયુક્ત-કુટુંબવર્ગ ધર્મમાર્ગે જોડાય એવા
અનુકુલ પરિવારયુક્ત હોય ।

૧૫ સુદીર્ઘદર્શી-હરકોઈ કાર્યમાં પ્રથમથી સારો
રીતે વિચાર કરીને પરિણામે જેમાં લાભ સમાયો હોય
એવાં શુભ કાર્ય કરનાર હોય ।

१६ विशेषज्ञ-गुण दोष हित अहित गम्य अगम्य
विगेरेनो जाणकार होय ।

१७ वृद्धानुगामी-परिपक्व बुद्धिवाळा वृद्ध पुरुषोने
अनुसरी चालनारो होय ।

१८ विनयी-गुणाधिक पुरुषनुं उचित गौरव (ब-
हुमान) करनारो होय ।

१९ कृतज्ञ-कर्या उपकारमो जाणनार होय ।

२० परहितार्थकारी-स्वार्थ विना परहित करवामां
तत्पर होय ।

२१ लब्धलक्ष-धर्मसंबंधी दरेक विधिमां तथा व्यव-
हारमां कुशल होय ।

ए एकवीश गुण जेमां होय ते प्राणी धर्मरूप स्तन
पामवानी योग्यतावंत कहेवाय ।

श्रीरिषभदेवजिन स्तवन ।

(मेखरे उतारो राजा भरश्चरी ए राग)

प्रथम जिनेश्वर वंदिये, हरख धरी मन मांयजो ।

देखी मूरति ताहरी, आनंद हैये न मायजी. प्रथम० ॥१॥

જનમ અયોધ્યા નયરીમાં, પિતા નામિનરેસજી ।
 નંદન મરુદેવી માતનો, કૃષ્ણ જિજ્ઞંસ દીનેશજી. પ્ર૦ ॥૨॥
 દેહનું માન છે જેહનું, પાંચસે ધનુષ પ્રમાણજી ।
 દૃષ્ણ લંછન પાયે શોભતો, કાયા કંચનવાનજી. પ્ર૦ ॥ ૩ ॥
 આયુષ્ય સ્થિતિ છે જેહની, પૂર્વ ચોરાણી લાલજી ।
 તારક વીરુદ્ધ છે તાહરું, શરણે આવ્યો રાલજી. પ્ર૦ ॥૪॥
 એક અરજ સેવક તળી, અવધારો જિનરાજજી ।
 પુનમચંદ્રજીના સ્વેચ્છા, આપો અવિચલ રાજજી. પ્રથમ૦ ॥૫॥
 इति ॥

પરમપૂજ્ય શ્રીપુનમચંદ્રજી મહારાજની સ્તુતિ ।

(હરિગીત હંદ)

શ્રી પાર્શ્વચંદ્ર સૂરીશ ગચ્છે ભ્રાતૃચંદ્ર સૂરીશ્વર,
 અધુના વિરાજે સ્વર્ગમાં જે ધર્મવીર ધુરંધર ।
 તસ શિષ્ય પુનમચંદ્રજી વ્રત પંચ મહા પાલે સદા,
 નિગ્રંથ ચરણ રસિક સમય પ્રમાદ નવ સેવે કદા ॥૧॥
 જસ રાગ દ્વેષ ન લેશ મમતા વારો સમતા આદરી,
 ષટ્કાય ગોઢુલ પાલવા મુનિવેષ લીધો ભય હરી ।

८१

सगवीश गुण पाळे सदा बळी दोष अष्टावश हर्या,
 अणगार संयम भार सत्तर प्रकार जेणे शीर धर्या ॥२॥
 विचरी वसुधामां करे उपकार भवि नर नारने,
 छे तरणतारण दुःखनिवारण वारता संसारने ।
 तस पाद पंकज मन मधुकर खेमकुंजर मोही रह्यो,
 गुरुराज शीतल लाय भववन भेटतां हर्षित थयो ॥ ३ ॥

(२)

(सुंदर शामळीया—ए राग.)

गुरुजी गुण दरीया, रत्नत्रयी अनुसरीया,
 समता जळ भरीया, महाव्रत वेल उद्धरीया. गु०
 भ्रातृचंद्रसूरि अंतेवासी, पुनमचंद्रजी मुनि गुण प्यासी
 ज्ञान ध्यानमां बुद्धि विकाशी, समता थरी करी मम
 भविजन बोधि उद्धरीया. गुरुजी० ॥ १ ॥
 पंचमहाव्रत धार सोभागी, निग्रंथ मुनि ए त्याग
 अभिनव ज्ञानथकी लये लागी, चरण करण व्र
 खेमकुंजर दुःख हरिया. गुरुजी० ॥

